

PARTICULIERE KAMERMARKT BIEDT ONVOLDOENDE PERSPECTIEF

Momenteel heeft het merendeel van de eerstejaarsstudenten woonruimte gevonden, die echter vaak duur en a-centraal gelegen is. Z'on driehonderd studenten hebben een kamer genomen uit het bestand van het kamerburo. Ruim tweehonderd studenten zijn via de woningbouwverenigingen onderdak gekomen. Dit blijkt uit het verslag van de kameractie 1986.

Bijna negenhonderd nieuwe studenten (40% van de eerstejaars) hebben in 1986 woonruimte gezocht in Maastricht. Het merendeel is inmiddels onderdak maar met name in het begin van het studiejaar waren de problemen groot. Zoals elk jaar organiseerde de Stichting Studentenhuysvesting Maastricht (SSHM) ook nu weer een kameractie gericht op de particuliere markt. Door de discussie over het op te richten kamerburo werd de start van de actie vertraagd, maar toch zijn uiteindelijk 300 studenten via het kamerburo geholpen. Veel studenten zijn echter op zoek naar betere - minder dure en meer centraal gelegen - huisvesting. De kamers die bij het kamerburo werden aangeboden kosten gemiddeld 330 gulden en liggen grotendeels (twee derde) buiten Maastricht. De SSHM vindt dan ook dat de particuliere kamermarkt onvoldoende perspectief

biedt om aan de vraag van studenten te voldoen. Ook lijkt de mogelijkheid om tijdelijk onderdak voor studenten te vinden uiterst beperkt: "Zo zijn er in Maastricht geen leegstaande kloosters of andere gebouwen die zonder grote investeringen voor tijdelijke huisvesting geschikt te maken zijn." Ook in 1987 voorziet de SSHM weer grote problemen bij het zoeken van woonruimte. Met name de positie van buitenlandse studenten, studenten van het conservatorium en de naplaatsingen moet volgens de SSHM speciale aandacht krijgen. Weliswaar zijn er in inmiddels 346 eenheden voor studenten in aanbouw genomen, maar daar staat tegenover dat men in 1987, mede door de advertentiecampagne, een toename van het aantal studenten 'van ver' wordt verwacht. Juist die groep is urgent bij het zoeken naar woonruimte.

Op korte termijn zal onder de eerstejaars een onderzoek worden gestart over hun huisvestingssituatie.

Emely Nobis

VOORLOPIG GEEN VERNIEUWINGSGELDEN

Het bilateraal overleg tussen minister Deetman en een afvaardiging van de RL, donderdag 15 januari, is uitgelopen op een teleurstelling voor de Limburgse delegatie. De toekenning van de vernieuwingsgelden, die de week tevoren was aangekondigd door directeur-generaal In 't Veld, bleef uit. Pas als er een overzicht is van de totale situatie rond de SKG-operatie, in de zomer, zullen de aanvragen opnieuw worden beoordeeld. De gelden zullen echter pas in 1989 worden uitgekeerd.

Daags tevoren al was het College van Bestuur ingelicht dat, in tegenstelling tot de eerdere berichten, er in de vergadering met de minister geen zaken gedaan konden worden. De ingediende claims voor het technologisch onderzoekscentrum MERIT, voor kunst- en cultuurwetenschappen en voor milieuwetenschappen, samen voor 8,4 miljoen gulden verdeeld over vijf jaar, werden door Deetman voor kennisgeving aangenomen. Hij had drie argumenten om zelfs nog niet eens met toezeggingen onder voorbehoud te komen. De eerste betrof de nog onzekere uitkomst van de SKG-bezuinigingen. Het is de vraag of die allemaal gehaald worden. De tweede reden om niets aan de RL toe te kennen lag in het feit dat de

instellingen in totaal een bedrag aan vernieuwingsgeld hadden gevraagd dat het beschikbare bedrag van 70 miljoen ver te boven gaat. Er zal dus ordelijk overlegd moeten worden over de prioriteiten. Tenslotte vond Deetman dat de besteding van de vernieuwingsgelden verwerkt dient te worden in het HOOP, het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan, dat in ruwe vorm in het voorjaar gereed zal zijn en in het najaar wordt uitgewerkt. Het parlement zal zich daar nog over uitspreken. De consequentie van dit alles is dat de universiteiten op zijn vroegst in de zomer meer zekerheid krijgen over een eventuele honorering van hun aanvragen. De initiatiefnemers van de plannen aan de RL zijn weinig tevreden over

deze ontwikkeling. En dat niet alleen door irritatie over de merkwaardige wijze waarop ten departement met vergaderagenda's wordt omgesprongen. Ook om inhoudelijke redenen is men bevreemd voor de plannen. Zo zal prof. Luc Soete, motor achter het MERIT-project, afhaken als inderdaad pas in 1989 financiering los zou komen. Bovendien is de Britse econoom Freeman, die heeft toegezegd in MERIT te zullen deelnemen, dan ongetwijfeld niet meer vrij. Zonder deze twee personen zal het project niet doorgaan. Soete spreekt van een uiterste begindatum per januari 1988. Dan eist hij echter wel vooraf garanties dat niets de realisatie in de weg zal staan. Waarschijnlijk zal nu gepoogd worden om voor MERIT, dat het leeuwedeel van de RL-claim op het vernieuwingsfonds opsoupeerde, een uitzonderingspositie te creëren. Lukt dat niet, dan wil men uit andere departementale bronnen financiering vragen. Minister Deetman heeft tijdens het bilateraal overleg de Maastrichtse delegatie nog op een ander punt ontsteld. Zo beweerde hij dat de groei van deze universiteit binnen de bestaande vier faculteiten zal moeten plaatsvinden. Omdat kunst- en cultuurwetenschappen niet binnen een bestaande faculteit wordt ontwikkeld is de toekomst daarvan dubieus geworden. Het College van Bestuur is het niet eens met de minister dat er nu al gesproken kan worden van een volwaardige universiteit.

Wammes Bos

zevende jaargang, nummer 19
22 januari 1987

Inhoud

Pagina 3

Heer 1: Gelukkig Nieuwjaar

De Faculteit der Gezondheidswetenschappen gaat een moeilijk jaar tegemoet. Geen geld, geen eenheid in de gelederen en wat moeten we met die studenten? De nieuwjaarsboodschap van de dekaan moest de universiteit wakker schudden en op pagina 3 doet hij het nog eens dunnetjes over.

Pagina 5

Heer 2: geen folklore

Een voorproefje op het congres "Universiteit en maatschappelijke betekenis", dat op 12 februari wordt gehouden ter afsluiting van de tweede lustrumviering van de universiteit. Een van de sprekers, professor Harry Struyker Boudier pleit voor een wetenschappelijke instelling zonder oogkleppen, open voor een ethisch-filosofische reflectie. Dan kunnen we de wetenschap onbevange tegemoet treden en onterechte angst voor wetenschappelijke vernieuwing overwinnen.

Pagina 6

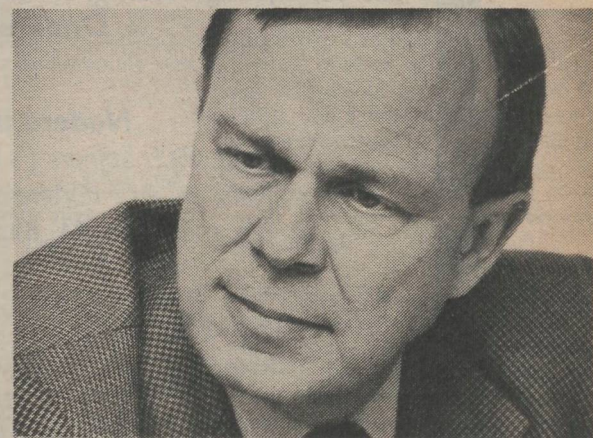
Heer 3: waarom ik niet kwam

Het ontvangstcomité stond al klaar, maar hij kwam niet. Wat ging er mis rond de benoeming van drs. Joop van der Reijden? De familie wilde niet verhuizen, maar was er niet een beetje meer? "Ik dacht dat ze de vent wilden hebben, dat het daar eigenlijk om ging".

Pagina 7

Heer 4: de nieuwe voorzitter

Na Zijldijk, Zwolle en Zoetermeer was hij voorbestemd voor Zuid-Limburg. Drs. Loek Vredevoogd, topambtenaar op het ministerie van Onderwijs, komt naar Maastricht om voorzitter te worden van de Rijksuniversiteit Limburg. Een eerste kennismaking met de man, die zijn sporen in het onderwijs verdiend heeft, maar in de politiek weinig ervaren is.

Andere financiering noodzakelijk voor uitbouw faculteit

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN WIL STUDENTENSTOP LOSLATEN

De Faculteit der Gezondheidswetenschappen dreigt te verpletteren onder haar eigen gewicht. De belangstelling van studenten neemt toe. Het lijkt erop dat dit jaar voor het eerst de numerus fixus zal worden losgelaten. Maar er zijn te weinig medewerkers om een grotere instroom op te vangen en de kwaliteit van het onderwijs komt in het geding. De decaan van de faculteit, professor Foppe ten Hoor, toonde zich afgelopen maandag in zijn nieuwjaars toespraak uiterst somber. Een andere financiering is volgens hem absoluut noodzakelijk om de uitbouw van deze "unieke faculteit in den lande" te kunnen waarborgen.

Als een bezorgde vader formuleerde Ten Hoor tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst de belangrijkste zaken die 'zijn' faculteit beroeren. Een knellend probleem is de financiële situatie. Door allerlei tegenvallers, waaronder het uitstrijken van de herbezettingsgelden over alle faculteiten, is er dit jaar een achteruitgang van ruim drie ton op het budget. Direct gevolg hiervan is een vertraagde instroom van personeel, waardoor vooral de nieuwe afstudeerrichtingen, zoals Geestelijke Gezondheidskunde en Bewegingswetenschappen, worden getroffen. Niet zonder enige jaloezie kijkt ten Hoor naar medische faculteit: "Er is hier één grote faculteit die op grond van de voorschriften heel veel geld krijgt, terwijl er in verhouding niet meer studenten zijn."

De medische faculteit moet een bijdrage leveren aan de uitbouw van het kleine zusje. In de praktijk is er allang een prima -en voor de Faculteit der Gezondheidswetenschappen onmisbare- samenwerking. Allerlei faciliteiten en de noodzakelijke 'know-how' worden door de medische faculteit ter beschikking gesteld. Dit kost echter handenvol geld. Ten Hoor: "De medische faculteit vraagt overal geld voor. Wij kunnen niet alles strikt tot op de cent betalen. Wij zijn aan de grens." De grote broer moet een veertje laten, want "het voortbestaan van de universiteit staat op het spel".

Gammabëtisering

De financiering van de faculteiten hangt sterk samen met de instroom van studenten. Elke faculteit ontvangt een 'vaste voet' en daarbovenop een normbedrag per student. Bij de bèta-richtingen en bij geneeskunde ligt die 'vaste voet' heel wat gunstiger dan bij de gamma-richtingen (onder andere omdat er rekening wordt gehouden met de hoge kosten die bijvoorbeeld laboratoriumgebruik met zich mee brengt). Bij gezondheidswetenschappen geldt een gemengde financiering: 30 procent bèta en 70 procent gamma. Ten Hoor pleit voor een opschuiving in de richting van bèta en noemt dit de 'gammabëtisering' van de faculteit. Een ontwikkeling die volgens hem aansluit bij de toenemende landelijke interesse voor bèta-studies. Wie op 'alfa' afstudeert, zal een verplichte bèta-bijrichting moeten doen.

Ten Hoor: "Alleen zo krijg je een echte gemengde faculteit met een eigen karakter en kun je naar buiten toe verdedigen dat je meer geld nodig hebt."

Ten Hoor en de fotogalerie der decanen. (foto Franco Gori)

Niet iedereen aan de faculteit is het eens met de door Ten Hoor gewenste verschuiving in de curriculumopbouw. Tegenstanders vinden dat de studie niet moet opleiden tot algemeen gezondheidswetenschapper, maar tot specialist in één van de afstudeerrichtingen.

Psychologisch effect

De financiële problemen nopen tot een aantal maatregelen, en daarom wordt dit jaar voor het eerst serieus overwogen de numerus fixus los te laten.

Ten Hoor: "De vooraanmeldingen laten een sterke toename zien en volgens een eerste voorzichtige prognose kan er in september op zo'n 360 nieuwe studenten gerekend worden."

Meer studenten leveren meer geld op, maar zetten de kwaliteit van het onderwijs onder druk. Het loslaten van de studentenstop zal daarom in de komende weken inzet worden van heel wat discussies tussen het College en het faculteitsbestuur. Het College zou dit jaar als interim-regeling een overbruggingsfinanciering moeten geven.

In het verleden heeft het instellen van een studentenstop altijd ertoe geleid dat uiteindelijk zelfs de vastgestelde norm niet gehaald werd. Het succes dat de wervingscampagne lijkt te hebben kan zo voor een deel weer teniet gedaan worden. Ten Hoor: "Ik denk niet dat er nog

een nieuwe faculteit komt. Je moet een poging wagen om met de bestaande richtingen een redelijk aantal studenten binnen te halen."

De decaan verwacht niet dat het loslaten van de numerus fixus direct tot een grotere instroom leidt: "Je moet het psychologisch effect ervan niet onderschatten. Als je de numerus fixus nu loslaat is het effect pas in het volgende jaar merkbaar. Nu heeft iedereen zich al opgegeven met de gedachte aan een numerus fixus. Dat betekent bijvoorbeeld ook dat je gezondheidswetenschappen niet als tweede keuze mag opgeven."

Ten Hoor wil de grotere instroom zo plannen dat de belasting voor de faculteit minimaal is. Hij denkt hierbij aan de mogelijkheid van verplegingswetenschap als deeltijdstudie. Ook wil de faculteit een afstudeerrichting milieuwetenschap -een plan uit de koker van de juridische en economische faculteit- graag onder haar vleugels nemen. Hiervoor is een deel van het studiemateriaal en de nodige deskundigheid al in huis.

Ten Hoor is optimistisch over de perspectieven van gezondheidswetenschappers op de arbeidsmarkt. Hij stelt dat drie kwart van de afgestudeerde studenten een baan heeft. Bovendien constateert hij een toenemende belangstelling voor allerlei aspecten van de gezondheidszorg: "In ziekenhuizen gaat enorm veel geld om, dus beleid

Verdampen de vakgroepen?

Mijn voornaamste ervaring in de afgelopen maanden was de vijfjaarlijkse ontmoeting tussen het bestuur van de medische faculteit en dat van de vakgroep. Aan weerszijde van de vergadertafel staan de PC's der voorzitters. Zorgvuldig vergelijken zij het aantal uren dat de vakgroep voor onderwijs en onderzoek toegewezen heeft gekregen, casu quo daarin geïnvesteerd heeft.

Verschuiven dezelfde getallen op het scherm, dan mompelen zij tevreden. Bij kleine afwijkingen raadplegen zij hun secretarissen. De bijeenkomst eindigt met een slotcommuniqué, waarin beide partijen aangeven over welke onduidelijke uurtjes zij elkaar nog opheldering zullen geven. De alma mater is caissière geworden.

Mijn nieuwe, zakelijke ik verheugde zich over dit efficiënte management. Geen wederzijds gekerm meer over het tien jaar jonge onderzoeksplaatje, dat alsmat niet in de koude grond gepoot kan worden. (Regel dit maar met de deelprojectleider): Geen geneuzel over te geringe kansen op een zinvolle onderwijsbijdrage. (De geest der frisse wind zorgt ervoor dat niemand langer dan drie jaar in een planningsgroep kan zitten; volgend jaar kunt u solliciteren naar een nieuwe kans.) Mijn zakelijke ik had goed gelezen dat Maastricht aan de jongste bezuinigingen ontsnapt is mede omdat zij haar onderzoek goed geregeld had. Nu de PC's alles tellen, is het moeilijk om verstoppertje te spelen.

Mijn oude, romantische ik, sloeg het schouwspel met verbazing gade. Bestaat een vakgroep uit legkippen van de voorwaardelijke financiering? Uit uitzendkrachten in het onderwijs? Kan er geen complimentje af voor een originele bijdrage in het onderwijs en een pluimpje voor een fraai onderzoeksresultaat? Zouden zij niet vragen naar ontwikkelingen in ons vakgebied of ergens over te mopperen hebben? Zat hun hele hoofd alleen in dat PC-tje?

Mijn oude en mijn nieuwe ik hebben lang gestreden en elkaar met vragen bestookt. Wie moet in de nieuwbouw bij elkaar gaan wonen, de deelprojecten of de vakgroep? Hoe realiseer je een leeropdracht, wanneer derden de verantwoordelijkheid dragen? Wat leeft langer, disciplines of projectgroepen? Wie krijgt laboratoriumruimte in de nieuwbouw, het deelproject of de vakgroep?

Op mijn vraag: verdampen te Maastricht de vakgroepen, zei het faculteitsbestuur: 'Ja'. Mijn oude ik had afgedaan.

Ad Appels

en beheer is heel zinnig. Er is een tendens om veel meer te bewegen. In de revalidatie kan de rol van bewegingswetenschappers van belang zijn. En met name voorlichting en preventie krijgt in de toekomst veel meer betekenis."

Verdeeldheid

De decaan maakte zich tijdens zijn nieuwjaarsrede niet alleen zorgen over de financiële perikelen. Er is ook te weinig eenheid binnen de faculteit. De ver-afzonderlijking van de studierichtingen moet worden tegengegaan door de genoemde 'gammabëtisering'. Een plan om tot een clustering van vakgroepen te komen ligt nog steeds op uitvoering te wachten. Het gebrek aan contact wordt versterkt door de "bedroevenden" huisvestingssituatie. In 1991 krijgt de hele faculteit een plaats op Randwijk, maar nu is de behuizing nog verspreid over zeven locaties in de stad.

Ten Hoor: "Er is door het College van Bestuur vanaf het begin een verkeerd, heel slecht beleid gevoerd ten aanzien van deze faculteit, die toch in grote mate bijdraagt tot de

groei van de universiteit. De huisvesting is altijd een sluitpost geweest op de begroting. Dat is toch een schandaal. De economische en juridische faculteit zijn later gekomen en hebben niettemin prachtige panden. Dit jaar krijgen we dan tijdelijk een representatief gebouw in de Kapoenstraat. Maar als je de geschiedenis van de huisvesting bekijkt schieten je de tranen in de ogen. Ik mopper veel, maar ik mopper terecht."

Het gebrek aan contact tussen bestuur en medewerkers van de faculteit was voor de decaan aanleiding tot zijn nieuwjaarsboodschap, een noviteit die past binnen een uitdijende universitaire gemeenschap. Ten Hoor: "Het is een goede zaak dat medewerkers op de hoogte worden gesteld van wat er speelt aan hun faculteit. De nieuwsversterking die zo op gang is gekomen willen we handhaven in de vorm van een kwartaalbericht. En we zitten te broeden op een plan om iets dergelijks ook voor studenten op te zetten."

Emely Nobis

(Ingezonden bijdrage)

DOCENT EN STUDENT

Sinds september vinden met een frequentie van één maal per maand discussiebijeenkomsten plaats rond de 'basisfilosofie'. Het gespreksonderwerp van de eerste bijeenkomsten is een vergelijking van 'probleemgestuurd, multidisciplinair leren' met 'monodisciplinair onderwijs'. Een aantal meningsverschillen concentreren zich rond de rol van de docent. Heeft de docent een belangrijke rol in het structureren van de leerstof of het uitleggen van theorie (traditioneel) of zoekt een gemotiveerde student, éénmaal op het spoor gezet, het meeste zelf wel uit (probleemgeoriënteerde aanpak)?

De draad van deze discussie wordt de volgende bijeenkomst weer opgepakt aan de hand van bijdragen van prof.dr. W. Wijnen en prof.dr. N. Roos. Een selectie uit hun standpunten treft u hieronder aan:

Het primaat van het studeren (W. Wijnen)

– "Het doceren heeft binnen het onderwijsgebeuren een goede plaats veroverd. In vergelijking tot het studeren vindt het doceren veelal plaats op de meest gunstige tijdstippen van de dag, op de meest gunstige dagen van de week en op de meest gunstige perioden van het jaar. De indruk bestaat dat het primaat van het doceren zelfs in belangrijke mate de gebruikelijke terminologie heeft beïnvloed. Onderwijs wordt gemakkelijker geassocieerd met het geven van lessen dan met het uitvoeren van van studieactiviteiten. Toch staat vast dat het studeren van de studenten moet worden gezien als het doel, terwijl het doceren van de docenten hooguit middel kan zijn (Crombag, 1981)."

– "Men kan ook een andere redenering volgen. Vertrekpunt is dan dat het onderwijs eerst en vooral is bedoeld om het leren en studeren van de leerlingen en studenten te bevorderen. Het gaat er immers primair om dat de studenten er wijzer van worden, dat zij gaan beschikken over kennis en inzicht en worden voorbereid op hun latere taken in de maatschappij. Ook deze redenering maakt het onontkoombaar dat studenten op enigerlei wijze in contact worden gebracht met bronnen van kennis en inzicht, en het ligt zonder meer voor de hand dat docenten in dit verband goede diensten kunnen bewijzen. Tegelijkertijd moet echter worden vastgesteld dat docenten niet langer het alleenrecht als informatiedrager hebben. Mede als gevolg van de technologische ontwikkelingen kan de maatschappij beschikken over een grote variatie aan informatiedragers. Boeken, stencils, videobanden, audiocassettes, beeldplaten, telefoonverbindingen, computerprogramma's, satelietverbindingen, banddia-reeksen en dergelijke kunnen voor betaalbare prijzen beschikbaar worden gemaakt." – "Omdat er – althans theoretisch – een variatie aan mogelijkheden is om de noodzakelijke informatie op een wellicht veelzijdiger wijze aan te dragen, is een centrale plaats voor het doceren binnen het onderwijs niet langer dwingend noodzakelijk. Zou men het studeren in het centrum plaatsen, dan biedt dit ook met betrekking tot de interne differentiatie hoopvolle perspectieven. Het doen bestuderen van verschillende pakketten leerstof, het samenstellen van verschillende studieprogramma's, het bewegwijze-

ren van permanent beschikbare informatiebronnen is minder tijdrovend – en bijgevolg minder kostbaar – dan het jaarlijks organiseren en verzorgen van nagenoeg dezelfde onderwijsprogramma's, het doceren aan relatief kleine groepen en het uitsplitsen van verschillende varianten in het keuze-onderwijs." – "Wanneer het studeren binnen het onderwijs een sterkere nadruk krijgt dan ligt het voor de hand dat ook de rol van de docent zal veranderen. Kennisoverdracht zal in ieder geval een meer bescheiden rol krijgen in een veranderde onderwijsomgeving. Er zijn immers alternatieve oplossingen voor kennisoverdracht tegen doorgaans lagere kosten. Bovendien kan de student de meest gewenste vorm van kennisoverdracht uit een groter aantal mogelijkheden kiezen. Waar de een voorkeur heeft voor een duidelijk gestructureerd boek, zal een ander wellicht meer belang stellen in videobanden. Waar sommige studenten over de studiestof willen discussiëren, zullen anderen de voorkeur geven aan een studie op de eigen kamer"

Vervreemding als leerprincipe (N. Roos)

– "Ik zou willen vasthouden aan de volgende stelling: De inhoud, niet de didactische vorm dient in ons programma voorop te staan. Hieruit vloeit voort, dat telkens die onderwijsvorm gekozen wordt, die de beste resultaten afwerpt. Uiteraard hebben we in ons onderwijs verschillende, zo niet veel te veel doelstellingen, die lang niet altijd en ten allen tijde compatibel zijn. Maar er is wel degelijk onderzoek mogelijk naar het resultaat van verschillende onderwijsvormen en ik zou er voor willen pleiten ook de onderwijsvormen te variëren, totdat we per onderdeel en leerstof de relatief beste vorm gevonden hebben." – "Daarbij spreekt het vanzelf, dat we niet terugkeren naar het traditionele onderwijs, d.w.z. uitsluitend hoorcolleges en werkgroepen waarin studenten vrijwel passief blijven. Dit betekent niet, dat colleges en werkgroepen, waarin de activiteit van studenten is ingebouwd, taboe zijn. Colleges kunnen overigens een nuttige functie vervullen bij het verkrijgen van vaardigheid in luisteren en (snel op schrift) samenvatten." – "De schets voor het nieuwe programma voor een opleiding tot basisjurist is gebaseerd op het boek van M.I.T. -Research Group for

Cognitive Psychology and Education onder leiding van Aaron H.E.R. Lebnis, "Looking at your feet, standing on your head", Boston 1985. De research group heeft zich laten inspireren door didactische beginselen uit het Zen-Boedhisme. In het Zen-Boedhisme wordt "vervreemding" als leerprincipe gebruikt. De leermeester stelt de leerling bizarre vragen waarop de leerling zelf het antwoord moet zoeken, bijvoorbeeld "weet de Boedha dat hij verlicht is"? Lebnis c.s. hebben via empirisch onderzoek vastgesteld dat "vervreemding" een uiterst vruchtbaar leerprincipe is. De belangstelling van de leerling wordt gewekt door min of meer alledaagse kwesties of kennis in eens als zeer problematisch te laten ervaren. Het vervreemdingsbeginsel onderscheidt zich van een aanpak als de onze, waarin wij bestaande kennis mobiliseren en vervolgens de vraag stellen: "Wat moeten wij nog meer weten?", doordat de onbetrouwbaarheid en twijfelachtigheid van de bestaande kennis centraal staat. De tweede fase van het leerproces dient, volgens Lebnis, te bestaan uit wat hij de vervreemding van de vervreemding noemt. Dit bestaat in de opheffing van de primaire vervreemding door het bieden van een (schijn)zekerheid die als zodanig onmaskerd wordt. De student ervaart aldus het nut en het onnut van classificaties: ze plaatsen een concreet probleem in de context van verwante problemen, maar doordat dit op meerdere manieren kan, is het strak vasthouden daaraan dodelijk voor het vinden van creatieve oplossingen; iedere oplossing is slechts "voorlopig", want ze geldt slechts gegeven de stand van de kennis en van eerdere oplossingen voor reeds bekende problemen.

Lebnis didactiek komt derhalve neer op een in drie fasen verlopend proces van vervreemding dat uiteindelijk tot creativiteit leidt, doordat de student zelfbewustzijn wordt aangekweekt d.w.z. de leerling krijgt in de de gaten dat de ordening in de wereld door hem zelf wordt aangebracht en dat deze ordening niet absoluut is, maar ook weer niet absoluut betrekkelijk."

Geïnteresseerd?

U bent welkom bij de volgende discussiebijeenkomst die plaatsvindt op maandagavond 26 januari om 20.00 uur in kamer 100 van het Hoofgebouw.

bladeren

Samengesteld door Bart Brouwers

Nijmegen

De Katholieke Universiteit van Nijmegen worstelt al enkele jaren met een vrij constante teruggang van het aantal eerstejaars. Volgens ir. W. van Lieshout, voorzitter van het College van Bestuur, zal die teruggang voorlopig nog aanhouden. Hij verwacht dat er in 1990 nog maar 10.000 van de huidige 14.500 studenten over zullen zijn. Belangrijkste oorzaak: studierichtingen die tegenwoordig veel studenten trekken -bedrijfskunde, economie en technische wetenschappen- zijn in Nijmegen nauwelijks vertegenwoordigd. In samenwerking met de universiteit in Tilburg probeert Nijmegen aan dat gemis nu wat te gaan doen. Van Lieshout is echter bang dat dat ten koste zal gaan van studierichtingen als letteren en sociale wetenschappen. "Ik zou het vreselijk vinden wanneer aan deze 'liberal arts' op grond van economische overwegingen getornd zou worden. Zij behoren tot de wezenlijke cultuurfacetten in een maatschappij. Ook hier moeten de middelen natuurlijk doelmatig worden besteed. Maar als dat gemeten zou worden in termen van praktisch nut, dan ben ik daar een groot tegenstander van." (NRC Handelsblad)

Exploratorium

Net als Maastricht gaat ook Utrecht door met de voorbereidingen voor een eigen wetenschappelijk expositiepark. Vorige week heeft de Utrechtse burgemeester Vos – Van Gortel namens de stuurgroep Exploratorium (de naam van het Utrechtse plan) de ministerraad schriftelijk gevraagd het advies van de Commissie van Goede Diensten niet over te nemen. De commissie, onder voorzitterschap van Van

Aardenne, besloot onlangs dat Rotterdam de ideale plaats is voor vestiging van een nationaal wetenschapscentrum. Vos dringt er in de brief op aan, dat Utrecht de betere papieren heeft: de stad beschikt over voldoende ruimte, bevindt zich in een regio met bijna tien miljoen potentiële bezoekers en voldoet bovendien ruimschoots aan de gestelde eisen. De brief bestrijdt verder Van Aardennes suggestie dat bedrijven eerder in de Rotterdamse vestiging geïnteresseerd zouden zijn dan in een Utrechtse. (U-blad)

Verschraling

"Een ingenieur die bespiegelingen kan houden over het goede, het schone en het ware, daar heeft de maatschappij niets aan. Een ingenieur moet zorgen dat het licht brandt en de dijken niet lekken." Dat was de eerste reactie van oud minister van Onderwijs Van Kemenade op de sombere uitkomsten van een Eindhovens onderzoek naar de bezigheden van studenten aan de plaatselijke Technische Universiteit. De sociaal-democraat heeft er niet zoveel moeite mee dat studenten amper een krant lezen, zelden of nooit opiniebladen of literatuur onder ogen krijgen en het theater zorgvuldig mijden. "Studenten moeten studeren, daar zijn ze voor ingehuurd. En de universiteit moet het contact met de samenleving maar leggen via haar onderwijs en onderzoek." Uit het onderzoek bleek dat studenten buiten hun werkweek vooral geïnteresseerd zijn in sporten en tv-kijken. Rector Hooge wijt de culturele verschraling niet zozeer aan de studenten zelf, maar meer aan de stad Eindhoven. "Het is niet de taak van de studenten om Eindhoven op een hoger cultureel plan te tillen." (Cursor)

In memoriam
Raymond Bouwmans

(11-1-'58/28-12-'86)

Op zondag 28 december is Raymond Bouwmans tijdens een ski-weekend in de Ardennen plotseling uit ons midden heengegaan. Dit was voor ons allemaal een grote schok, vooral omdat wij Ray sinds zijn eerste dagen als student aan deze universiteit als de levenslust zelve kenden.

Ray begon in 1979 met zijn studie geneeskunde die hij in april 1986 succesvol afrondde. Ondanks zijn vele activiteiten in het studentenleven was hij iemand die zijn studie serieus nam, iemand die zich terdege bewust was waar hij mee bezig was. Vooral tijdens zijn stageperiode heeft hij werklust getoond en zijn spontaniteit kunnen uitdragen.

Al snel na het behalen van zijn artsenbul kreeg hij een baan, waarmee hij het begin had gemaakt met het voorbereiden van een volgende belangrijke fase in zijn leven. Hij was tijdens zijn studie al vlug bij bijna iedereen bekend, omdat hij met zijn spontaniteit en zijn aanstekelijke lach in een mum van tijd mensen voor zich

wist in te nemen. Daarbij komt nog zijn betrokkenheid bij o.a. Mico-introducties en bij activiteiten van studentenvereniging Koko. Tijdens de vele studentenfeesten en vooral tijdens vele sportactiviteiten die mede door zijn hulp tot stand zijn gekomen werd hij ten meeste gewaardeerd. Bovenal was hij een goede kameraad, die goed naar mensen kon luisteren en steeds klaar stond om iemand met raad en daad terzijde te staan. Iemand die Ray "oppervlakkig" kende zou niet gedacht hebben dat hij een chronische longziekte had. Hij wist dit goed te camoufleren en hij liet zich de beperkingen die dit met zich meebracht niet opleggen, alhoewel die soms onvermijdelijk was. Ondanks zijn aanhouding heeft hij met volle teugen van het leven genoten en iedereen van zijn levenslust laten meegenieten.

Beste Ray, we zullen altijd met veel plezier en genoeg terugdenken aan de vele leuke momenten die wij samen met jou hebben meegemaakt, tijdens onze studie en ook daarbuiten, maar we beseffen dat het leven ook zonder jou verder moet, ook al zal dit wel anders zijn.

Je jaargenoten

"Universiteit moet in rust functioneren"

STRUYKER BOUDIER EN DE NIEUWE VERLICHTING

Het tweede lustrum van deze universiteit eindigt dan toch nog met een intellectueel verantwoord congres. Tot op heden bleef de viering wat vlak, "meer in de sfeer van feesten en partijen" zegt prof. dr. Harry Struyker Boudier. Hij is de enige huisspreker op het congres, dat verder wordt opgeluisterd door coryfeeën als de cultuurhistoricus Frijhoff, de PvdA-politicus Wallage en de (ex-)industriële Wagner. Struyker Boudier waagt zich aan een analyse van de RL: is zij inmiddels verankerd in de regio; heeft ze haar prestaties op het gebied van onderwijsvernieuwing waargemaakt; en tenslotte: wat doet de universiteit nu eigenlijk aan die befaamde maatschappelijke dienstverlening. Als voorschot op zijn lezing over "Tien jaar RL, een uitdaging of een gemiste kans" geeft hij hier iets van zijn visie prijs.

"Wat zo'n universiteit moet zijn, dat is een natuurlijke intellectuele kern in de regio. Dat is de beste verankering die er is. En dat betekent dat je niet geforceerd moet gaan meedoen aan zoiets als de NUL, de Narren Universiteit Limburg, of aan bijeenkomsten van de Tempeleers vlak voor carnaval. Er zijn hier wel mensen die dat met enige gretigheid propageren, maar ik vind dat niet verstandig. We hoeven ons niet te profileren via de folklore."

"Afgezien van die folklore is wel duidelijk dat dit gebied een rijke culturele historie heeft, die traditioneel internationaal georiënteerd is. Daar gebeurt echter veel te weinig mee. Je kunt ook niet echt spreken van een culturele infrastructuur; die moet nog aanzienlijk verbeteren. Kan de universiteit daar een rol in spelen? Ik denk hoogstens indirect, via individuen. Ik ben wat huiverig voor een soort universitaire cultuurpolitiek, waarbij de RL zelf allerlei initiatieven zou ontplooiën, zelf filmzalen zou inrichten of iets dergelijks. In het totale culturele leven van een stad is de functie die een universiteit kan hebben toch beperkt, althans in de zin dat ze dat direct zou kunnen stimuleren."

"Hou me te goede, de dingen die Studium Generale doet vind ik uitstekend. Lezingen, exposities en dergelijke, dat kan natuurlijk wel. En om het wat meer op de onderwijs-situatie toe te spitsen: we zouden de studenten hier ook wel wat meer kunnen meegeven op het culturele, vormende vlak. De studie is over het algemeen naar mijn smaak te vaktechnisch van aard."

Verder is zo'n initiatief voor Kunst- en cultuurwetenschappen prima, juist ook door de samenwerking met het plaatselijke kunst-HBO. Dergelijke dingen zullen zeker stimulerend werken. Maar dat gaat dan ook vanuit de kracht van de universiteit: de wetenschappelijke reflectie."

Toegepaste chemie

"Dat de RL een factor in de economische ontwikkeling van de stad en de regio is, lijkt me boven twijfel verheven. Het is alleen moeilijk te kwantificeren. Heel directe effecten zijn de renovatie van grote complexen in het centrum, en de bouw van nieuwe voorzieningen aan de rand van de stad. Iets algemener geldt voor de economische uitstraling van de universiteit eigenlijk hetzelfde als voor de cultuur. Een universiteit begint zelf geen bedrijven, net zo min als ze cultuurstellingen opricht. Maar de universiteit kan wel door haar onderzoek en de mensen

Struyker Boudier: deze regio is niet provinciaals. (foto Franco Gori)

die ze aflevert, bijdragen aan de intellectuele infrastructuur die nodig is voor economische ontwikkeling. Voor een deel doen we dat al met de huidige studierichtingen. Verder is het voorstel voor een studierichting Toegepaste Chemie, dat nu bij de werkgroep 6000 ligt, een stap in de goede richting."

Intermediaire instituten

"Er is nog een effect van het bestaan van een universiteit hier. Het brengt allerlei instituten hier naar toe, die op hun beurt weer een rol gaan spelen. Ik bedoel instituten als die voor gezondheidsethiek, voor bestuurskunde, en misschien het RIKS, als dat doorgaat, het Research Instituut voor Kennissystemen. Ze vervullen de rol van intermediair tussen universiteit en omgeving."

"Nee, het woord schild is hier fout, te defensief. Intermediair, daarmee bedoel ik niet dat er geen rechtstreekse contacten tussen universiteit en maatschappij moeten zijn. Het gaat mij er meer om dat de universiteit in een zekere rust moet kunnen functioneren. Dus zonder te veel gebonden te zijn aan de korte termijn-belangen van bijvoorbeeld industriële opdrachtgevers. Ik ben niet tegen contractresearch, maar ik zou er wel tegen zijn dat die

pa; daar moeten we dan toch aansluiting mee zoeken. Leuven, Hasselt, overal zijn er instellingen waarmee contact gezocht kan worden. Hoezo duurt dat wel lang? We moeten niet te arrogant zijn. We bestaan pas tien jaar, en als je wilt samenwerken moet je ook iets te bieden hebben, moet je kwaliteit leveren. Is dat eenmaal het geval, dan ontstaat die samenwerking vanzelf wel."

"De conclusie lijkt me in ieder geval duidelijk: deze regio is niet regionaal in de zin van: provinciaals. Althans, misschien nu nog wel, maar in potentie zeker niet. Kijk, op het moment zien we de eerste tekenen van een nieuwe economische trend. Economische activiteit trekt meer en meer naar grootstedelijke gebieden, in ons land dus naar de randstad. Maar Zuidlimburg is zelf een der meest verstedelijkte gebieden na de randstad. In aanleg zijn hier nu al kenmerken van een grootstedelijke regio. Weliswaar ontbreekt er nog veel, maar het potentieel is er. Nu ook nog de politieke steun voor zwakke regio's afneemt, is het zaak om niet meer de hand op te houden maar zelf activiteiten te on-

dernemen. Ook de RL kan daar een rol in spelen."

Revolutie

"Mijn tweede thema betreft de onderwijsvernieuwing. Heeft deze universiteit op dit terrein haar prestaties waar kunnen maken? Ik denk het wel. Eigenlijk hebben we hier het beste antwoord gegeven op de revolutie van '68. Dat was een opstand tegen de 'professorenuniversiteit', om het eens demagogisch te zeggen, die niet meer bleek opgewassen tegen de enorme massificatie van het hoger onderwijs. De meeste universiteiten in dit land hebben geantwoord met een bureaucratisering van de organisatiestructuur. Hier in Maastricht is de zaak veel fundamenteeler aangepakt. Het probleem-georiënteerde onderwijssysteem gaat namelijk uit van de zelfstandigheid van de student in het leerproces. Dat moet je niet onderschatten; het gaat hier om een revolutie in het onderwijs. Bovendien is dat systeem structureel ingevoerd, in alle faculteiten, hoewel er natuurlijk altijd wel wat specifieke eigen trekjes bij de verschillende studierichtingen zijn, maar dat is logisch. In het buitenland is er veel belangstelling voor, en in eigen land trouwens ook."

"Of we nu ook betere studenten afleveren, dat weet ik niet. De onder-

zoekjes die de studenten van Maastricht met die van andere universiteiten vergelijken, vind ik meestal nogal discutabel. De praktijk zal wel uitwijzen of er hier nu een nieuw type academicus wordt opgeleid."

"Het succesverhaal heeft wel een keerzijde. Wat in dit nieuwe systeem verloren ging is de identificatie van de student met de docent. De meester-leerlingrelatie is weg. Die is verschoven naar de tweede fase, en dat is een slechte ontwikkeling. Juist ook omdat er zo'n vormende waarde van uit gaat. Een academicus moet toch wat meer zijn dan alleen maar een goede probleem-oplosser. Echt talent krijgt op deze wijze ook niet meer de kans om herkend te worden en tot rijping te komen. Ik pleit er dus voor om op de een of andere manier in dit systeem een grotere herkenbaarheid van de docent in zijn begeleidende rol in te bouwen. Maar terug naar de oude vormen, nee, daar moeten we niet meer aan beginnen."

Descartes en Spinoza

Het derde thema ligt een beetje in het verlengde van het eerste. Het is alleen abstracter. Hoe kun je een moderne instelling van hoger onderwijs zijn, die dienstbaar is aan de maatschappij? Om te beginnen; de beste dienst die een universiteit aan de samenleving kan bewijzen is haar werk goed te doen. Met andere woorden, het beoefenen van hoogwaardig onderzoek en onderwijs. Op die punten is een universiteit aan te spreken. Directe maatschappelijke dienstbaarheid, daar geldt eigenlijk hetzelfde voor als wat ik al over de cultuur en de economie heb beweerd. De invloed van universiteiten op de maatschappelijke omgeving is niet direct, en ze moet zeker niet overschat worden. Bovendien: dat is ook niet haar echte taak. Laat een universiteit er maar voor zorgen dat ze een intellectueel kader biedt waarin kritische reflectie kan plaatsvinden. Wat ik daarmee bedoel kan ik het beste uitleggen aan de hand van Descartes en Spinoza. Beiden zijn exponent van verschillende soorten van rationalisme in de wetenschapsbeoefening. Bij Descartes gaat het meer om professionalisering, een vergroting van vaktechnische kwaliteiten. Die opvatting heeft in de wetenschap de overhand gekregen. Spinoza daarentegen heeft een meer ethische benadering. In zijn rationalisme wordt de persoonlijke ethiek ingebracht. Die benadering is in de loop der eeuwen ondergesneeuwd, maar ik vind dat een kritische reflectie op de maatschappij voor wetenschappers absoluut noodzakelijk is. Minder oogklepen en meer ethisch-filosofische reflectie, dat zou ik willen bepleiten."

"Tegen die achtergrond zie ik toch wel een duidelijke opdracht voor de moderne universiteit. Die houdt verband met de wetenschappelijke en technologische veranderingen in de samenleving. Er heerst veel angst voor die nieuwe technologie, terwijl ze natuurlijk absoluut onmisbaar is geworden. Die angst slaat ook weer terug, in negatieve zin, op de wetenschapsbeoefening. Welnu, daar zie ik een functie: er moet een nieuwe Verlichting ontkennd worden. De oorspronkelijke Verlichting van de 18e eeuw kenmerkt zich vooral door een verbreding van nieuwe denkbeelden en inzichten. Noem het maar populariseren. Datzelfde moet nu weer gebeuren. De wetenschappers moeten meer de boer op met hun onderzoek, meer laten zien wat voor praktische resultaten er zijn. Zo'n initiatief als Biologica is daar een goed voorbeeld van. Die weg moeten we op."

Wammes Bos

De nooit begonnen onderwijs carrière van drs. J.P. van der Reijden

"IK WILDE ECHT GRAAG NAAR MAASTRICHT KOMEN"

"Of ik te impulsief geweest ben? Misschien wel, ik had er echt zin in om naar Maastricht te komen. Maar ik heb me niet voldoende gerealiseerd wat de consequenties waren van die beslissing".

De voorzitter van de Harmonisatie-raad Welzijnsbeleid, drs. J.P. van der Reijden, heeft een woelige tijd achter de rug sinds er een einde is gekomen aan ambt van staatssecretaris van Volksgezondheid. Als het aan hem gelegen had, was hij lid van het kabinet gebleven: "Als ik minister geworden was op hetzelfde departement of staatssecretaris op een andere plaats. Ik vond dat Volksgezondheid thuishoort bij een minister, niet bij een staatssecretaris. Maar daar werd bij de formatie anders over gedacht". Van der Reijden viel uit de boot, maar niet in een zwart gat. De man die als politicus zoveel publiciteit had getrokken, werd niet zomaar losgelaten door de pers. "Ik had de eerste maand na mijn aftreden nodig om alle afspraken met journalisten te regelen en de tweede maand kwamen ze ook allemaal. Terwijl ik met de een in de tuin zat te praten, zat de volgende al binnen op de bank te wachten op zijn beurt".

Nu zit Van der Reijden zelf op de bank ("Voor het eerst sinds ik hier in functie ben") in zijn gerieflijke werkkamer met uitzicht op de mooiste straat van Nederland, het Lange Voorhout. De keukenbediende, die broodjes komt brengen, heeft er blijkbaar rekening mee gehouden dat in Limburg de Vastentijd is aangebroken, dat we per schaats vanuit Maastricht zijn gekomen en dat we voor het donker weer terug moeten zijn. Het kost Van der Reijden enige moeite om op gang te komen, maar na een paar minuten staat de hele geschiedenis van zijn bijna-benoeming tot voorzitter van het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Limburg hem weer helder voor de geest.

"Begin september werd ik gebeld, ik weet niet meer of Deetman of In 't Veld de eerste was. Of ik eens wilde komen lunchen met de minister. Toen hebben we een afspraak gemaakt. Er was in Den Haag nog niets veranderd: een uitgebreid gedekte tafel voor een lunch die alles bij elkaar misschien veertig minuten geduurd heeft. Deetman zei tegen mij: ik zoek een voorzitter voor het College van Bestuur in Limburg. Ik heb al een ander op het oog, die een week bedenktijd heeft gevraagd. Als die nee zegt, zou jij dan ja willen zeggen? Na een week belde Deetman terug: de ander had nee gezegd. Toen heb ik een gesprek gehad met In 't Veld over bijkomende zaken, de honorering, de woonplaats en zo. Over bijbanen heb ik het met Deetman gehad in een tweede gesprek. Ik wilde nadrukkelijk de mogelijkheid van nevenfuncties openhouden tot een maximum van één dag in de week, omdat ik altijd gewend ben geweest vier dingen tegelijk te doen. Deetman vertelde me dat dat geen enkel probleem was. Ik had toen overigens nog niets op het oog, de aan-

Van der Reijden: "Ik dacht dat het om de vent ging". (foto Franco Gori)

biedingen zijn pas later gekomen. Een ander voorbehoud dat ik maakte was dat ik pas na twee jaar wilde verhuizen naar Limburg in verband met mijn zoon, die nog twee jaar atheneum voor de boeg heeft. Hij zat eerst op een school waar het niet goed met hem ging, maar op de school waar hij nu zit gaat het gelukkig wel goed. Dat wilde ik niet afbreken. Ook daarmee ging de minister akkoord".

Gaven Deetman en In 't Veld ook garanties voor de toekomst van de universiteit? "Ik kreeg de verzekering dat Maastricht bij hen hoog in het vaandel stond. Ze hebben mij ingelicht over hun plannen om het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs te koppelen in een pyramide van hoger onderwijs. In Maastricht lagen daarvoor grote mogelijkheden, vonden wij, met name op het gebied van de culturele opleidingen".

Vliegveld

Van der Reijden zei dus ja. Deetman, die in eerste instantie een lijstje van vier kandidaten had voorgesteld, waar de universiteit niets van wilde weten, kon opgelucht ademhalen. En ook de eerste reacties uit Maastricht waren gunstig. De toekomstige voorzitter van het College van Bestuur werd uitgenodigd voor een eerste kennismaking. Plaats van handeling het motel op het vlieg-

veld Zuid-Limburg. Daar wachtten boven het College van Bestuur en beneden de vertrouwenscommissie. "Toen ik het motel binnenkwam, liep er juist iemand naar buiten, die tegen me riep: Welkom in Zuid-Limburg, meneer van der Reijden! Toen dacht ik: nou zeg, hier kunnen ze zaken prima geheim houden".

Ik heb toen eerst drie kwartier gesproken met het college. We hebben het onder meer gehad over het verhuizen. Van den Biggelaar zei dat het met twee jaar echt bekeken moest zijn. We hebben het ook even gehad over bijbanen, maar dat onderwerp kwam maar heel zijdelings ter sprake. Later bij de vertrouwenscommissie heb ik daar uitvoeriger over gepraat. Ik heb hen heel eerlijk gezegd dat er op dat moment geen sprake was van bijbanen en dat die, als ze kwamen, nooit meer dan één dag in de week in beslag zouden nemen".

Verder gingen de gesprekken vooral over inhoudelijke zaken, die Van der Reijden als voorzitter wilde aanpakken. "Ik had vooraf rondgekeken en een paar aardige ideeën, vond ik tenminste, opgedaan over de vraag hoe je de universiteit beter kon integreren in de Limburgse gemeenschap. Ik dacht dat er een nauwe samenwerking met de industrie in de omgeving, vooral met DSM moest komen en ik had in Heerlen al contact gelegd met mijn oude collega Piet van Zeil om daar met de

universiteit een experiment op te zetten voor de drugsbestrijding. Verder had ik het idee dat er nauwer kon worden samengewerkt met het Nationale Sportcentrum in Sittard, met de Vroedvrouwschool in Heerlen en niet te vergeten met de Open Universiteit. Dat waren een paar voorbeelden die bij me opgekomen waren om die integratie meer gestalte te geven".

Een inwerkperiode, zoals die werd gevraagd door de universiteit, zag Van der Reijden niet zitten. Hij had juist de functie aanvaard van interim-manager van het Haagse Leijenburg-ziekenhuis en daar zat hij in principe tot 1 april aan vast. "Maar dat zou geen bezwaar zijn geweest om me daar eerder vrij te maken. Ik dacht dat ik op 15 februari, als Van den Biggelaar weging, zijn plaats kon overnemen, maar om een maand naast hem te gaan zitten, daar voelde ik niet veel voor. En ik had de indruk dat ik niet de enige was die er zo over dacht".

De geruchten dat hij gepikeerd zou zijn over de weigering van een dienstauto met chauffeur, helpt Van der Reijden snel uit de wereld. "Absoluut niet waar. Tijdens het eerste gesprek met het college vertelde Van den Biggelaar dat ik geen recht had op een dienstauto, alleen op een kilometervergoeding. Daarna heb ik op het ministerie geïnformeerd hoe de regeling precies was. Het bleek inderdaad dat een collegevoorzitter alleen recht had op kilometervergoeding, maar dat er later wel te praten viel als ik het daar echt niet mee eens was. Het was niet zoals in Utrecht, waar van tevoren was afgesproken dat Veldhuis een auto met chauffeur zou krijgen. Daar heb ik nooit om gevraagd, ik wilde ook helemaal geen chauffeur. Ik heb als staatssecretaris zeer hartelijke chauffeurs gehad, maar als je de hele dag zo iemand om je heen hebt hangen, dan denk je wel eens: goeie man, laat me nou eens even alleen".

Het thuisfront

Terwijl pa over zijn toekomst onderhandelde, groeide in huize Van der Reijden te Oegstgeest de twijfel. "In het begin was er weinig discussie over de vraag of ik er wel verstandig aan had gedaan om die nieuwe baan te aanvaarden. Ik keek in de krant naar de huizen en ik had het er met mijn vrouw over hoe ik het met de was zou doen, welke pakken ik moest meenemen en hoe ik de vlekken uit mijn pakken moest halen. Gaandeweg kwam er een ander onderwerp ter sprake: wat zou er gebeuren met mijn ouders van 75 en 85 jaar, die zelfstandig wonen, maar zwaar op ons gezin leunen? Tot nu hebben eerst mijn oudste dochter en later mijn tweede dochter bij hen achtergewoond, maar nu ook de tweede dochter gaat trouwen, vallen de ouders terug op ons".

Dat was een bedenking, die steeds zwaarder ging wegen. "Naarmate ik me meer op mijn nieuwe functie instelde, kwam de realiteit dichterbij. Er groeide steeds meer twijfel in het gezin". Begin november ben ik naar Canada geweest, naar Toronto. Daar heb ik ook nog een bezoekje aangeplakt aan McMaster University in Hamilton. Greep had me dat aangeraden en de universiteit had het verder geregeld, maar veel is daar niet van terecht gekomen, omdat ik maar weinig tijd had. Toen ik terugkwam uit Canada hebben mijn vrouw en ik nog eens rustig gepraat over alle voor- en nadelen van mijn nieuwe functie in Maastricht en zijn we tot de conclusie gekomen dat ik het niet moest doen. Toen heb ik Deetman opgebeld en hem de zaak uitgelegd. Hij toonde begrip voor de situatie en vroeg me er vooral met niemand over te praten, totdat

hij een nieuwe kandidaat gevonden had. Toen ontstond voor mij een heel vervelende situatie: ik moest tegenover de mensen in Maastricht net doen of ik nog kandidaat was, terwijl ik het niet meer was. Ik moest steeds liegen. Daar houd ik niet van, maar ik moest wel".

Enkele dagen voor zijn reis naar Canada kreeg Van der Reijden het aanbod om voorzitter te worden van de Harmonisatieraad Welzijnsbeleid. Hij accepteerde de benoeming. "Een paar dagen na mijn terugkeer uit Canada -ik had nog niet met Deetman gesproken- kreeg ik een telefoontje uit Maastricht. De secretaris van het College van Bestuur vroeg mij een verklaring af te leggen over die nevenfunctie. Als het goed is, is die voorgelezen in de Universiteitsraad. Ik heb toen verklaard dat de Harmonisatieraad heel goed klikte met het terrein waarop de universiteit zich beweegt en dat het voorzitterschap nooit meer dan één dag in de week zou kosten. Ik keek echt op van de fuzz die daarover in Maastricht was ontstaan. Ik dacht: hoe kunnen ze zich daar nu zo druk over maken? Het is toch hartstikke belangrijk dat je in het Haagse rondhangt?"

Vlak daarna belde Van der Reijden op naar Deetman om hem mee te delen dat hij zich terugtrok. Was het dus toch de irritatie over de nevenfunctie en de verhuizing die hem daartoe bracht? "Nee, het ging eigenlijk alleen om de familie. Maar ik was ook teleurgesteld, niet zozeer geïrriteerd, door de reactie op die nevenfunctie en de verhuizing. Ik had gedacht dat ze de vent wilden hebben, dat het daar eigenlijk om ging".

"De komedie heeft daarna nog bijna een maand geduurd. Greep bleef maar dingen voor mij organiseren en op het laatst moest ik wel tegen hem zeggen: het spijt me, ik kom niet naar Maastricht. Dat was net voordat Deetman met een nieuwe kandidaat kwam".

Terug naar Oegstgeest

Zo kwam er een einde aan Van der Reijden's onderwijs carrière nog voordat die begonnen was. Had hij er op zestigjarige leeftijd aan willen beginnen uit behoefte aan 'luwte' na een stormachtige politieke carrière? "Beslist niet. Het is ook heel uitdrukkelijk aan de orde geweest in de gesprekken met de mensen van de Universiteitsraad. Die waren bang dat ik na een benoemingsstermijn van vier jaar weer weg zou zijn. Maar dat was helemaal niet mijn bedoeling. Volgens mij kun je voor een nieuwe termijn in aanmerking komen zolang je nog geen 65 jaar bent. Ik ging ervan uit dat ik twee termijnen zou volmaken".

Terug in Oegstgeest heeft Van der Reijden niet lang hoeven wachten op nieuwe bezigheden. Hij is nu interim-manager van het Leijenburg-ziekenhuis en voorzitter van de Harmonisatieraad en binnenkort kunnen we nog een paar nieuwe functies verwachten. Hij is voorgedragen als president-commissaris van een "onderneming, waarvan de staat de meerderheid van de aandelen bezit". Welke dat is wil hij nog niet kwijt, maar het gaat om "niet zo'n grote onderneming, behalve als je de oppervlakte bedoelt". Hij wil ook niet zeggen welke bank hem gevraagd heeft adviseur te worden voor financieringsprojecten in de gezondheidszorg. Verder is hem het voorzitterschap van de Kruisorganisatie Zuid-Holland aangeboden en is hij gevraagd als compagnon van een adviesbureau voor strategische beleidsvorming.

Jacques Herraets
Wammes Bos

Topa
in Ma

"I

Vrede
het wel
terie v
ken de
turen i
zijn er
nu nie
ook nie
gen mo
hier int
ten zo
jaren n
voor h
wijs."
De vo
voogd
heeft o
van he
gewees
operati
verdeli
zijn ze
was da
verand
schoon
digd is
trokkel
mee du
gespeel
zou ga
gend d
ook ho
voor be
de STC
gestote
pakken
heb du
dat ik z
eens w
jongstl
Reijden
van M
is Deet
met de
de. Na
heb ik

Gepoli

"De fu
als eer
Reijden
te verk
den. Ik
vanuit
Maar i
heb oo
ting.
Op zicl
dat alle
politiek
deeld r
recteur
vervan
posten.
gelet.
versitai
woordi
nen wo
met ge
betroft
seerde

Weten

Vrede
uit Grc

Topambtenaar uit Zoetermeer wordt Collegevoorzitter in Maastricht

"IK BEN GEEN POLITICUS"

Ergens in het immense doolhof van het departement van Onderwijs en Wetenschappen in Zoetermeer huist drs. L.E.H. (Loek) Vredevoogd. Nog is hij de plaatsvervanger van de roemruchte dr. R.J. in 't Veld, directeur-generaal Hoger Onderwijs. Per 1 april wordt hij fulltime voorzitter van het College van Bestuur van de RL, als opvolger van mr. R.B. van den Biggelaar. Deze vertrekt half februari; Vredevoogd zal in de periode tot april als overbrugging een dag per week naar Limburg komen. Wie is de man die zo onbekend was dat hij in het Maastrichtse geruchtcircuit beurtelings Vreugdeveld, Vredevorst en Vollebrecht werd genoemd? In ieder geval iemand die in Zoetermeer niet de weg hoeft te vragen.

Vredevoogd: "Aan de ene kant is het wel een voordeel om dit ministerie van binnenuit te kennen. Ik ken de mensen, weet hoe de structuren in elkaar zitten. Ongetwijfeld zijn er ook nadelen, maar die kan ik nu niet zo gauw verzinnen. Nee, ook niet in die zin dat ik straks dingen moet gaan bepleiten waar ik me hier intern heel anders over uitgelaten zou hebben. Ik ben de laatste jaren niet verantwoordelijk geweest voor het wetenschappelijk onderwijs."

De voornaamste klus die Vredevoogd (48) de afgelopen twee jaar heeft opgeknapt is de reorganisatie van het Hoger Beroepsonderwijs geweest. Hij coördineerde de STC-operatie (Schaalvergroting, Taakverdeling, Concentratie), die naar zijn zeggen heel wat ingrijpender was dan de toch ook niet geringe veranderingen in het WO. Ofschon de operatie nog niet beëindigd is zijn toch "de lijnen wel getrokken" meent Vredevoogd, waarmee dus zijn rol min of meer is uitgespeeld. "De vraag was wat ik dan zou gaan doen. Naast plaatsvervangend directeur-generaal ben ik hier ook hoofddirecteur van de directies voor beleidsontwikkeling. Vanwege de STC had ik die taak tijdelijk afgestoten. Om dat nu weer op te pakken, dat leek me niet ideaal. Ik heb dus tegen de minister gezegd dat ik zo tegen de zomer van '87 wel eens wat anders wilde. Toen nu jongstleden november Van der Reijden het Collegevoorzitterschap van Maastricht plotseling afzegde, is Deetman naar mij toe gekomen met de vraag of ik er wat voor voelde. Na een paar dagen bedenktijd heb ik ja gezegd."

Gepolitiseerd

"De functie is mij niet aangeboden als een CDA-baan. Bij Van der Reijden wel? Nou ja, dat is wellicht te verklaren uit zijn politieke verleden. Ik ben wel lid van het CDA, vanuit de antirevolutionaire hoek. Maar ik ben geen politicus, en ik heb ook geen ambities in die richting. Op zichzelf bestaat het verschijnsel dat allerlei banen volgens de partijpolitieke verhoudingen worden verdeeld natuurlijk al langer. Ook directieuren-generaal en hun plaatsvervangers hebben geen politieke posten, maar er wordt toch wel op gelet. Als de voorzitters van de universitaire bestuurscolleges tegenwoordig ook volgens politieke lijnen worden benoemd, bekijk ik dat met gemengde gevoelens. Wat mij betreft is dit dan ook geen gepolitiseerde functie."

Wetenschap

Vredevoogd komt oorspronkelijk uit Groningen. Hij werd geboren in

Vredevoogd: "Ik geloof dat de oude idealen van de volledige universiteit niet meer zo realistisch zijn"

Zijldijk, een klein dorpje in het uiterste noorden van deze provincie. Reeds als kind verhuisde hij naar het midden van het land. Na de middelbare school studeerde hij economie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam, om daar na zijn militaire diensttijd terug te keren als wetenschappelijk medewerker bij de VU was die van hoofdmedewerker met een zelfstandige leeropdracht op het gebied van management accounting. In 1975 ging hij naar Zwolle om directeur te worden van een nieuwe HEAO-instelling aldaar.

Ambieerde hij geen wetenschappelijke carrière? Vredevoogd: "Het is toevallig zo gelopen. Ik had ook wel in de wetenschap door kunnen gaan, maar ik vond het bestuurlijke werk ook heel aantrekkelijk. Vooral op het niveau van de faculteit heb ik daar veel aan gedaan. Naar Zwolle heb ik gesolliciteerd omdat de zaak daar helemaal van de grond af moest worden opgebouwd. Ik heb er ook een accountantsopleiding opgezet, de eerste in dit land; tegenwoordig zijn er meer. In Sitard starten ze er binnenkort mee."

Joint venture

"Als hoofddirecteur beleidsontwikkeling en planning, die het hele veld van HBO en WO bestreek, werd ik toen voorzitter van de Adviesgroep

Planning. Dat was een clubje bestuurders van universiteiten en HBO-instellingen, samen met mensen van het departement. Het vloeiende allemaal voort uit de gedachte dat de ontwikkeling van het hoger onderwijs in de vorm van een joint venture voorbereid zou kunnen worden. Die structuur was nog opgezet door de toenmalige staatssecretaris van de PvdA, Ger Klein. Maar Deetman vond die manier van werken uiteindelijk niet goed: in zijn opvatting deed het joint venture-concept geen recht aan de eigen verantwoordelijkheid van de afzonderlijke instellingen en aan de andere kant het departement. Hij heeft die overlegstructuur toen vervangen door de huidige opzet: kamers voor WO, HBO en voor Hoger Onderwijs tezamen. Zelf was en ben ik geen tegenstander van de joint venture-gedachte. Er was toen nog sprake van gezamenlijk voorbereiden en inbrengen van de stukken. Tegenwoordig worden in die kamers of de departementale plannen of die van de instellingen besproken. Het is meer eenrichtingsverkeer geworden."

TVC en SKG

Vredevoogd heeft zo zijn eigen gedachten over de beste manier om te bezuinigen in het wetenschappelijk onderwijs. Het TVC-model, waarbij de Taakverdeling en Concentra-

tie in principe door de instellingen zelf konden worden ingevuld, mits het begrote bezuinigingsbedrag maar werd gehaald, heeft zijn voorkeur boven de SKG-methode. Bij deze Selectieve Krimp en Groei operatie, momenteel in volle gang, maakt uiteindelijk de minister uit op welke wijze de bezuiniging wordt geëffectueerd. Vredevoogd: "Zowel qua methode als qua resultaat kies ik voor de TVC-aanpak. Wanneer de ingrepen door de instellingen zelf gedragen worden, is de kans op realisering navenant groter. Maar over die Krimp en Groei valt nog wel iets te zeggen. Er wordt nu geroepen dat de minister veel te diep ingrijpt in wat eigenlijk de verantwoordelijkheid van de universiteiten zelf is, maar naar mijn overtuiging had het ook deze keer anders kunnen lopen. De minister was bereid geweest een bedrag te noemen en de invulling aan de instellingen over te laten, binnen bepaalde randvoorwaarden. Maar de bal is teruggespeeld naar de minister; hem is gezegd dat hij zelf maar met

'Institutioneel fuseren'

Als er één terrein is waarop Vredevoogd deskundigheid heeft opgebouwd dan is het wel de samenwerking en taakafbakening tussen instellingen van hoger onderwijs. Hoe ziet hij de toekomst van het WO en de samenwerking met het HBO? Bepleit hij ook het ontstaan van mammoetinstellingen, zoals rector magnificus Bonke in zijn jongste diesrede deed? Vredevoogd: "Op langere termijn wel. De ontwikkeling gaat daar ook naar toe, zeker wanneer de nieuwe Wet op het Hoger Onderwijs er is, waarin de voorwaarden van samenwerking tussen HBO en WO worden gecreëerd. Voor echte fusies kan het HBO nog geen gesprekspartner zijn; eerst moet daar de onderlinge samenwerking gerealiseerd worden. Intussen kunnen er natuurlijk, gewoon op basis van afspraken, heel goed al samenwerkingsverbanden tussen WO en HBO van de grond komen. Maar hoe die relatie zich ook gaat ontwikkelen, in ieder geval moet vermeden worden dat het wetenschappelijk onderwijs het HBO overneemt. Als dat gebeurt gaan zowel het WO als het hoger beroepsonderwijs eraan. Beide moeten zichzelf blijven: wetenschappelijke- en beroepsop-

leidingen moet je gescheiden houden. Als de samenwerking in een later stadium uitdraait op institutionele fusies, dient het eigen karakter van de twee soorten opleidingen volledig behouden te blijven. Er is dan een structuur voorstelbaar zoals de universiteiten die kennen, waarin verschillende faculteiten bestaan die tot op grote hoogte zelfstandig zijn."

Volledige universiteit

Voorlopig gaat het in Maastricht nog om uitbouw van de universiteit zelf, al is een initiatief als Kunst- en cultuurwetenschappen juist gericht op samenwerking met het HBO. Vredevoogd geeft de betreffende voorstellen overigens een goede kans in de eventuele concurrentie met de Rotterdamse plannen. Maar zijn eigen ideeën over de groei van de RL houdt hij angstvallig voor zich. "Julie hebben daar een werkgroep 6000 voor, en dan lijkt het me niet verstandig als ik daar nu uitspraken over doe", verklaart hij. Slechts in algemene termen is hij bereid om erover te praten. Hij noemt dan het "verbreden van het draagvlak", en het "kwalitatief uitbouwen; het is niet alleen maar een kwestie van meer studenten". Geen schokkende statements, zoveel is duidelijk. Maar even later zal hij vraagtekens zetten bij de gedachte van een "volledige" universiteit, en dat is in het licht van de beroemde motie Deetman uit 1978 toch op zijn minst opvallend. Daarin immers werd nog gerept van uitgroei van de Rijksuniversiteit Limburg tot volwaardigheid, en het hangt er dus maar helemaal van af hoe dat begrip wordt ingevuld. Het huidige College van Bestuur gaat er in zijn beleid van uit dat er op dit moment in ieder geval geen sprake is van een volwaardige universiteit. Vredevoogd: "Ik geloof dat de oude idealen van de volledige universiteit niet meer zo realistisch zijn. Topinstellingen in de Verenigde Staten als het MIT en Harvard zijn ook niet 'volledig'. De RL moet zorgen dat ze er iets van maakt. Ze moet kwaliteit leveren. En we hoeven geen richtingen te gaan bepleiten die elders worden ingekrompen. Althans nu niet; misschien later wel. Een goed uitgangspunt vind ik de stelling dat meer van hetzelfde op een matig niveau minder goed is dan iets nieuws op een hoog niveau."

Welke plannen op het ministerie een gunstig onthaal zullen vinden weet ik niet. Er is geen blauwdruk. Ook de ideeën van mensen als In 't Veld of Deetman liggen niet vast. Maar over de toekomst van deze universiteit als zodanig denk ik positief. Limburg is ontzien in de bezuinigingen, en een politiek draagvlak om de RL te sluiten is er al helemaal niet."

Werkverdeling

Over de invulling van zijn nieuwe baan heeft Vredevoogd wel enige denkbeelden. Zo is hij van plan om actief te zijn in het landelijke circuit, maar daarnaast richt hij zijn blik tevens op een aantal centrale interne functies. "Een voorzitter heeft meer continuïteit dan de andere leden van een College van Bestuur", meent hij. Daarom zou hij graag de personeelsportefeuille op zich nemen, die nu nog door dr. Karl Dittrich wordt behartigd. De combinatie van personeelszaken met financiën acht hij minder gelukkig. "Er zullen wel wat wijzigingen in de portefeuillerverdeling komen". En verwijzend naar de perikelen rond Van der Reijden: "Ik beschouw het als een fulltime functie. Verhuizen? Ja, dat ben ik vast van plan. Dat zal wel deze zomer worden."

Wammes Bos
Jacques Herraets

BULLETIN

Universiteit

Algemeen

Vergadering Universiteitsraad

Op donderdag 29 januari om 19.30 uur begint de 175e bijeenkomst van de Universiteitsraad in kamer 100 van het Jezuïetenklooster.

Op de agenda staat deze keer o.a.:

- rapport onderzoekscommissie benoeming kroonlid CvB (vertrouwelijk);
- bespreking uitkomsten bilateraal overleg inzake aanvragen vernieuwingsfonds SKG;
- beperking instroom 2-6 jaar FdG;
- werkplan VEC;
- voorbereiden intern ontwikkelingsplan '88-'92;
- reglement universiteitsfonds SWOL;
- activiteitenverslag commissie van bestedingen 1984-1985;
- VSNU: instellingsstandpunt m.b.t. SURF.

De vergadering is openbaar. Rond 21.00 uur is er een sprekerskwartier. Leden van de universitaire gemeenschap kunnen zich dan tot de Uraad wenden met zaken die hen bezighouden.

RL-Agenda

23-01 (30-01, 06-02, 13-02, 20-02) Start PHO-cursus "Reflectie op gezondheidszorg, wetenschap en samenleving: wijsgerige analyses", J. 13.30-17 uur, info: tst. 212/222.

23-01 Promotie P. Rensma, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.

23-01 Opening tentoonstelling "Er was, er is", Bonnefanten, 20 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

26-01 Discussie-avond basisfilosofie, kamer 100 (J), 20 uur, info: tel. 887777, tst. 233/239.

26-01 t/m 21-02 Tentoonstelling "Er was, er is", Bonnefanten, ma t/m vr 9-21 uur, za 9-13 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

27-01 Lezing "Gezondheidszorg in China" door dr. Li Ning (Antwerpen), Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

29-01 Cyclus Antieke Filosofie: lezing "de pré-sokraten" door dr. J. v. Eck (Groningen), Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

03-02 Lezing "het Chinese recht" door mw.prof. J. Hanenburgh (Leuven), Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

05-02 Cyclus Antieke Filosofie: lezing "Plato" door prof. C. Steel (Leuven), Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

06-02 Promotie J. van Baalen, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.

10-02 Lezing "Economische betrekkingen van China" door drs. S. Lansberger (Leiden), Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

Aansluitend aan het sprekerskwartier: afscheid van de kant van de Uraad van de scheidend voorzitter van het CvB Mr. R.B. van den Biggelaar.

Tentoonstelling "Er was, er is"

Van 23 januari tot en met 21 februari organiseert Studium Generale in de Universiteitsbibliotheek de tentoonstelling "Er was, er is". Deze tentoonstelling is samengesteld door de Rijksdienst Beeldende Kunst. De tentoonstelling bestaat uit beelden en schilderijen van Erik Andriess, Cor van Domburg, Ger van Elk, Ad Gerritsen, Wim Izaks, Lucassen, Lucebert, John van 't Slot, Henk Visch en Carel Visser. De opening zal plaatsvinden op vrijdag 23 januari om 20.00 uur in de Universiteitsbibliotheek. De kunsthistoricus, Tom Lenders, docent aan de Rietveld-academie (Amsterdam) en de AKI (Enschede) zal een inleiding verzorgen. De openingstijden zijn als volgt: maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 tot 13.00 uur. De toegang is vrij. Voor informatie: Studium Generale, tel. 887777, tst. 219/366.

Economische Faculteit zoekt studiekeizer op

De Faculteit der Economische Wetenschappen belegt deze maand voorlichtingsbijeenkomsten op een aantal plaat-

Dienst Voorlichting

Deze rubriek „Bulletin” wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Officiële mededelingen en interessante berichten voor de universitaire gemeenschap kunnen, getypt op speciale kopijbladen, ter opname aangeboden worden bij de redacteur van deze rubriek Frank Speet, kamer 304, of bij het secretariaat van Voorlichting, kamer 310 (beide in het Jezuïetenklooster). Daar is ook kopijpapier te verkrijgen. Mededelingen en berichten moeten UITERLIJK OP VRIJDAG VOOR 12 UUR schriftelijk ingeleverd worden ten behoeve van het nummer van Observant dat de week daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Voor informatie: Frank Speet, toestel 319.

sen in Brabant en Gelderland. Met het organiseren van deze voorlichtingstocht beoogt de faculteit een tweeledig doel: enerzijds ook die potentiële studenten te bereiken voor wie de reis naar de jaarlijkse voorlichtingsdag in Maastricht om welke reden dan ook bezwaarlijk is gebleken; anderzijds de bekendheid te vergroten van de studierichting economie in Maastricht en het ook in deze faculteit gehanteerde specifieke "Maastrichtse" onderwijssysteem. Gekozen is voor de regio oostelijk Noord-Brabant en voor Gelderland omdat uit onderzoek is gebleken dat hier een recruiteringsgebied ligt voor Maastricht. De tocht voert langs Helmond, Den Bosch, Nijmegen, Deventer, Apeldoorn, Arnhem, Utrecht en Eindhoven.

Verslag GO-vergadering 18-12

Reorganisatie dienst Informatieverwerking: hiervoor zal een begeleidingscommissie ingesteld worden.

Commissie Functiewaardering: Naar aanleiding van bezwaren van de vakbondsdelegatie m.b.t. de samenstelling van deze commissie is het CvB met een nieuw voorstel gekomen. De commissie zal bestaan uit: HPZ als voorzitter, 2 leden aangewezen door het CvB (voorgedragen: Niessen en Steur) en 2 vakbondsvertegenwoordigers, door het GO aangewezen (voorgedragen: Maurer en van der Pool).

Aio-nota: Van werknemerskant wordt gewezen op de gebrekkige introductie van dit type werknemer binnen de universitaire gemeenschap. De bonden hebben nogal wat twijfels omtrent de naleving van rechtspositionele aspecten t.a.v. de aio's, m.n. wat betreft de opleidingsverplichting en de beoordeling na 1 jaar. Het CvB zal de faculteitsbesturen een samenvatting toesturen van de belangrijkste punten van de aio-nota en hen hierbij speciaal wijzen op het gestalte geven aan de opleidingsverplichting en de beoordeling na 1 jaar.

Meerjaren- en life time variant: Het collegevoorstel omvat in het kort het volgende:

- Voor iedereen bestaat de korte spaarvariant met een werkweek van 40 uur een spaartermijn van 2 jaar en als doel langere vakantie.
- De lange spaarvariant bestaat uit een werkweek van 42 uur, een spaartermijn van 7 jaar en als doel educatieve vorming (diensten en nwp binnen faculteiten uitgesloten).
- Voor personen die een beperkt aantal jaren van hun VUT of pensioen af zijn bestaat de life time variant met een werkweek van 40 uur, een spaartermijn van 10 jaar en tot doel extra vervroegd uittreden of geleidelijke afbouw van de werktijd.

De vakbonden zien de korte spaarvariant graag uitgebreid tot 4 spaarjaren. De lange spaarvariant willen zij terugbrengen tot 3 spaarjaren zonder educatief doel en mogelijk voor iedere medewerker. Het CvB is bereid de korte spaarvariant uit te breiden tot 3 spaarjaren en de lange spaarvariant mogelijk te maken voor iedere medewerker. Beide standpunten, die nog met de achterban besproken worden, gaan voor advies naar de faculteitsbesturen.

Aanstelling in tijdelijke dienst langer dan 5 jaar: Na vragen van vakbondszijde ontkent het CvB dat er medewerkers zijn die langer dan 5 jaar in tijdelijke dienst zijn. Zij wijst erop dat het aanstellingsbeleid erop gericht is om dit soort situaties te voorkomen. In een enkel geval lukt dit niet, omdat het aan-

stellingsbeleid verregaand gedecentraliseerd is.

Ontbureaucratiseringskorting 1.2 mln.: De vakbondsvertegenwoordigers zijn van mening dat het personeelsbeleid een garantie moet bieden dat er geen gedwongen ontslagen vallen. Zij menen dat door de ontbureaucratiseringskorting en daartegenover de toename van studenten en medewerkers in de faculteiten de dienstverlening door de diensten sterk zal teruglopen. De portefeuillehouder zegt dat de ontbureaucratiseringskorting door de Minister van O en W is opgelegd en dat het CvB gedwongen ontslagen probeert te voorkomen, maar dit niet kan garanderen. Een bestuurlijke adviescommissie zal vóór 1 juni een strategische keuze maken ten aanzien van de verbetering van de doelmatigheid binnen de diensten.

Vakbondsfaciliteiten: het CvB zal de diensthoofden en de vakgroepvoorzitters in een brief nogmaals wijzen op het belang van vakbondswerk en de mogelijkheden die het ARAR in deze biedt. Het GO-verslag ligt ter inzage bij de wnd. secretaris M. Friessen, tst. 327.

Nieuw telefoonnummer studielandschap Randwijk

Het telefoonnummer van studielandschap Randwijk is met ingang van 12 januari gewijzigd. Het is nu: 882205 of intern *02 tst. 205.

Diefstal computer

Tussen vrijdag 19 december 11.00 uur en maandag 22 december 9.00 uur is er een Apple-Macintosh-computer (complete) met printer ontvreemd uit kamer 120 van het Oud-Gouvernement. Uit een andere kamer zijn een viertal systeemdiskettes en een sheetfeeder verdwenen.

Van deze diefstallen is aangifte gedaan bij de politie.

China-reis

Hans Adriaanse van de vakgroep GVO heeft een uitnodiging ontvangen om als Citizen Ambassador van the People to People School Health Delegation een reis naar China mee te maken. Hij is zelf niet in de gelegenheid om te gaan en wil deze reis hiermee bij zijn collega's bekend maken.

Cursussen British Council

The British Council organiseert in 1987 een aantal kortdurende cursussen voor academici, waaronder:

- Cancer in Children: London (31 mei-6 juni);
- Paediatric Nursing: London (28 juni-10 juli);
- Cutaneous Malignancy: Glasgow (28 juni-4 juli);
- Neonatal Medicine: Nottingham (29 juni-9 juli);
- Neonatal Surgery: Edinburgh (12-21 juli);
- Diagnostic Oral Pathology: Sheffield (20-31 juli);

Recent Advances in Respiratory Medicine: Edinburgh (16-27 aug.). Sluitingsdata: ca. 3 maanden voor aanvang.

Voor brochures en aanmeldingsformulieren: The British Council, Education Officer, Keizersgracht 343, 1016 EH Amsterdam, tel. 020-223644. (info: bureau Buitenland)

Canadian Studies Graduate Student Award

De Ambassade van Canada maakt bekend dat deze beurs bestemd is voor studenten aan een Nederlandse universiteit die een doctoraalscriptie voorbereiden over een onderwerp dat betrekking heeft op Canada. De beurs betaalt Can.\$ 750 per maand, met een maximum van 9 maanden. Sluitingsdatum is 1 februari 1987.

Meer informatie is verkrijgbaar bij bureau Buitenland, Jezuïetenklooster, 3e etage, kamer 323, tst. 303/309 of Canadian Embassy, Sophialaan 7, Postbus 30820, 2500 GV Den Haag.

Agenda Circumflex

Maandag 26 januari: video. Dinsdag 27 t/m donderdag 29 januari: mensa. Donderdag 29 januari: "Kinderveesje", d.j. Bart & Maurice.

Agenda studentenvereniging Koko

Dinsdag 27 januari 19.00 uur: mensa. 20.30 en 23.00 uur: video "Prizzy's honour" met Jack Nicholson en Kathleen Turner. Woensdag 28 januari 19.00 uur: mensa. 21.30 uur: kienavond. Donderdag 29 januari 19.00 uur: mensa. 21.30 uur: swingavond. Inschrijven voor de mensa tot 17.00 uur in de kroeg of telefonisch 215418.

Agenda Tafelstraat 13

Zaterdag 24 januari: aanbevolen: Cultureel Muziekfestival in de Sterre der Toekomst, Bredestraat 19, 20.00 uur met o.a. L.E. Mejia Godoy (Nicaragua). Kosten: f 17.50 in de voorverkoop en f 20,- aan de kassa. Opbrengst gaat naar een project in Nicaragua. Informatie bij Marleen Sprengers, Midden-Amerika Komitee, tel. 211539. Zondag 25 januari 10.45 uur: viering in de Celdebrederskapel "Sterke vrouwen in de bijbel": Ruth. Voorganger: Geert van der Bom. Het koor zingt. De Citykerk is te gast. Koffiedrinken na afloop. De kapel is te bereiken via de Celdebredersgang of via de tuin van de Beyaard, Brusselsestraat 38. Maandag 26 januari 20.00 uur: leerhuis Joodse traditie met Max Hamburger en Geert van der Bom. 20.00 uur: "de top-10 van vragen aan een Griekse filosoof op de marktplaats", inleiding door Pieter Mostert, filosoof, op de Studium-Generale-cyclus "Griekse filosofen". Dinsdag 27 januari: open avond "le Premier Choix" (première). Toneelvoorstelling door Paul Gobée, Karel Gosse-link, Magda Jonkers, Veerle Langenhorst, Anita Derksen van der Ven, Ar-dine de Wit. Regie: Mechteld Prins. Reserveren: tel. 215651. Woensdag 28 januari 18.00 uur: Ekklesiakoer o.l.v. Myriame van Genuchten (soep in de pauze). 20.00 uur: Islam-groep "De natuurwetenschappelijke uitleg van de Koran" o.l.v. drs. Peter Nieskens (Heerlen) m.m.v. Hassan el Sadki (Maastricht). 20.00 uur: tweede voorstelling "le Premier Choix". 21.30 uur: derde voorstelling "le Premier Choix". Reserveren: tel. 215651.

NSEM

De studentenvakbond NSEM organiseert op woensdag 28 januari haar maandelijks fractiesoverleg. De studentenfracties uit de verschillen-

BULLETIN

Dienst Voorlichting

9

houden, georganiseerd door bureau LV&S, voor medewerkers en studenten van de RL.

De keuze is uit de volgende activiteiten: watertienkamp, schaken, dammen, badminton, schermen, volleybal, biljarten, tafeltennis, bridge en squash. Medewerkers van de RL ontvangen binnenkort via de interne post het indoor-sportweek-inschrijfformulier. Studenten worden via hun postvakje benaderd. In ieder geval inschrijven vóór 9 februari!

Onderwatersportcursus

Op 9 maart start op de maandagavond tussen 22.30-23.30 uur in zwembad de Dousberg de cursus sportduiken/onderwatersport, o.l.v. de Walrussen. Kosten: f 50,-. Informatie en inschrijven via bureau LV&S.

Deelnemerskaarten LV&S halve prijs

Vanaf 1 februari zijn alle deelnemerskaarten/zwemabonnementen voor de helft van de prijs verkrijgbaar.

Tenniscursus indoor

23 maart start de laatste tenniscursus indoor voor het seizoen '86-'87, te weten op maandag en woensdag van 18.00-19.00 uur en van 19.00-20.00 uur in het tenniscentrum Dousberg. Inschrijven bij bureau LV&S.

Turnen

Met betrekking tot het programma-onderdeel turnen is een wijziging opgetreden: turnen wordt gehouden op dinsdagavond van 19.00 tot 20.00 uur in Vijverdal o.l.v. Rob Kok.

Zwemles

Cursussen zwemles voor volwassenen in zwembad Heer op maandag 19.30-21.30 uur, op woensdag 19.00-21.30 uur en op vrijdag 19.30-21.00 uur. Aanmelden bij bureau LV&S.

Onderdak gezocht

Op 5 en 6 maart organiseert de LUSS de Nederlandse Studenten Kampioenschappen Zaalhockey in Maastricht. Tijdens dit toernooi worden ongeveer 150 studenten uit alle delen van het land verwacht. Aangezien men deze studenten niet in de kou wil laten staan, zoekt de LUSS studentenhuizen in het centrum van Maastricht die bereid zijn: - een team hockeyers/sters gedurende 2 nachten onderdak te verlenen (8 à 10 personen) en - voor hen 2 keer het ontbijt te verzorgen. Als vergoeding voor dit geheel ontvangt men f 4,- per sporter per nacht/ontbijt. Voor informatie en aanmelding: LUSS, kamer 28 Jezuiten klooster, tijdens de info-uurtjes op dinsdag, woensdag en donderdag tussen 12.30 en 13.30 uur of tst. 229. B.g.g tel. 252673 vragen naar Monique of tel. 219764 vragen naar Yvonne.

Geneeskunde

Algemeen

Thema-avond over ervaringen co-assistenten van andere universiteiten

"Is studeren in Maastricht werkelijk anders dan studeren in andere steden?"

Dit is het thema van een avond op vrijdag 30 januari, waarop co-assistenten van andere faculteiten komen vertellen over hun ervaringen omtrent hun co-schappen.

Aan de orde komen vragen als: op welke voorwaarde kunnen zij aan hun co-schappen beginnen, hoe is de planning en evaluatie van de stages, hoe zit 't met reiskosten.

De avond begint om 20.30 uur met het Co-beraad, om 21.30 uur zullen studenten van andere medische faculteiten het woord krijgen. Deze avond wordt gehouden in de Filmzaal van de Kokokroeg. Iedereen is van harte welkom.

Rechtsgeleerdheid

Algemeen

Nieuw dispuut

Maastricht is een dispuut rijker. Dit dispuut bestaat momenteel uit 9 studenten van de FdR en treedt naar buiten onder de naam Epicurus. Waarom de naam Epicurus? Epicurus was een griekse filosoof (341 v. Chr.) die een opmerkelijk filosofisch systeem rond het streven naar geluk construeerde. Het correspondentieadres van Epicurus: Richard Sondejker, Tongersestraat 72 D, 6211 LP Maastricht.

Onderwijs

Nabespreking

Vrijdag 23 januari, 15.00 uur in kamer 0113 G: nabespreking rechtsbescherming tegen de overheid.

Spreekbeurt

Op vrijdag 23 januari spreekt J. Balke over de wetwijziging voorwaardelijke veroordeling en vervroegde invrijheidstelling (in het kader van het blok strafrechtelijke actualiteiten). Oud-Gouvernement kamer 0118, 11.00 uur.

Inleidend college strafrecht

Woensdag 28 januari 11.00 uur in de collegezaal: inleidend college strafrecht.

Vragenuur

In de collegezaal op woensdag 28 januari om 10.00 uur: vragenuur blok I.3.

Vergadering Faculteitsraad

De vergadering van de Faculteitsraad vindt plaats in de practicumruimte op woensdag 28 januari om 14.15 uur.

Wetsvoorstel gratie

Vrijdag 30 januari in kamer 109 Oud-Gouvernement 15.00 uur: Wetsvoorstel gratie.

Vragenuur

Vragenuur "arbeid" vindt plaats op dinsdag 3 februari om 15.00 uur in de Collegezaal.

Europees milieubeleid

Mw. H. Schneider spreekt op woensdag

4 februari om 11.00 uur in de Collegezaal over Europees milieubeleid.

Spreekbeurt

G. Mols houdt op woensdag 4 februari om 14.00 uur een spreekbeurt in de Collegezaal over "deelneming, samenspanning".

Bloктоetsen

Bloктоets eerstejaars dagstudenten: maandag 16 februari, sporthal "de Heeg", aanvang 8.30 uur. Bloктоets tweedejaars dagstudenten: vrijdag 13 februari, sporthal "de Heeg", aanvang 14.00 uur. Bloктоets derde- en vierdejaars dagstudenten: vrijdag 13 februari, sporthal "de Heeg", aanvang 8.30 uur.

Voortgangstoetsen

De voortgangstoets wordt afgenomen op woensdag 18 februari, aanvang 9.00 uur: - jaar 1 dagopleiding + jaar 1 avondopleiding: sporthal "de Heeg". - jaar 2 dagopleiding + jaar 3 avondopleiding: sporthal "Daalhof". - jaar 3 en 4 dagopleiding: sporthal "de Geusselt". Er wordt weer gebruik gemaakt van optisch leesbare formulieren. Dus denk aan een HB-potlood. Alle formulieren liggen per jaargroep op alfabetische volgorde in de zaal.

Kluwer/Vermande

Bij de toetsen mogen er in de gebruikte Kluwer en/of Vermande alleen onderstrepingen voorkomen, dus geen letters of cijfers e.d.

Balie gesloten

Op vrijdag 6 februari is de balie van het bureau Onderwijs gesloten.

Militair straf- en tuchtrecht

In de doctoraal-fase kan iedere universitaire student het keuzepak militair straf- en tuchtrecht volgen aan de Universiteit van Amsterdam. College: elke vrijdag van 11.00 tot 13.00 uur in E012, Kloveniersburgwal 72, Amsterdam. Info: tel. 020-5253941.

Economie

Onderwijs

Studententutoren FdEW gevraagd

De OC zal bij wijze van experiment 10 studenten inschakelen als tutor in het onderwijs. Het gaat hier om de blokken 1.5. en 1.6. (periode 23 maart t/m 26 juni). De studenten dienen zowel in blok 1.5. als 1.6. als tutor op te treden.

Gerekend wordt op ongeveer een dag per week aan de voorbereiding en het bijwonen van de onderwijsgroepen. Voor deze tutoren zal een aparte training worden verzorgd door de vakgroep Onderwijsontwikkeling en -Research (deze training vindt plaats op donderdag 19-3-87). De opleiding en het tutorschap worden gehonoreerd volgens de regeling voor student-assistenten. Economie-studenten die hiervoor belangstelling hebben kunnen vóór 1 maart een sollicitatie-formulier afhalen bij bureau Onderwijs FdEW.

De studie-infotheek bevindt zich in het Oud-Gouvernement, Bouillonstraat 3, tel. 887777.

Openingstijden: maandag t/m donderdag van 14.00 tot 16.30 uur.

Congressen

Congressen/symposia/lezingen

Symposium Geneesmiddelen - innovatie is noodzaak

De Nederlandse Stichting ter bevordering van Medisch-farmaceutische Research organiseert op vrijdag 30 januari in de Jaarbeurs Congreszaal in Utrecht een symposium met als titel "Geneesmiddelen - innovatie is noodzaak".

De medische, wetenschappelijke, farmacotherapeutische en sociaal-economische noodzaak van geneesmiddelen-innovatie zal op deze dag aan de orde komen.

Dit symposium duurt van 10.00 tot 17.00 uur en is kostenloos.

Voor informatie en toegangsbewijzen: stichting MFR, Postbus 476, 3740 AL Baarn, tel. 02154-18938.

Lustrumsymposium

Naar aanleiding van haar vierde lustrum organiseert de notariële studentenvereniging VIVA van de Vrije Universiteit, een symposium over de juridische en fiscaal-rechtelijke aspecten van kunst- en sportsponsoring op 20 februari.

Dit symposium vindt plaats van 14.00 tot 17.30 uur in de Middenzaal van het RAI-congrescentrum in Amsterdam. Aansluitend is er 's avonds een diner en feest.

Inlichtingen over programma, kosten en aanmelding: Lustrumcommissie VIVA, Postbus 7161, 1007 MC Amsterdam, tel. 020-5484319.

Conferentie "Kijken in de toekomst"

De Internationale School voor Wijsbegeerte organiseert op 7 en 8 februari een conferentie met als titel "Kijken in de toekomst; tussen beleid en utopie". Op het programma staan lezingen met de volgende onderwerpen: de kunst van het voorspellen, reflexies op de praktijk van het toekomstonderzoek, beleid en toekomstonderzoek, de betrouwbaarheid van macro-economische voorspellingen en toekomstonderzoek en utopisch denken.

Voor informatie over en aanmelding voor deze conferentie: ISVW, Dodeweg 8, 3832 RD Leusden, tel. 033-15020.

Congres "Environmental policy in a market economy"

De Landbouw Universiteit Wageningen organiseert van 8 tot en met 11 september een congres met als titel "Environmental policy in a market economy". Het congres wordt gehouden in het International Agricultural Centre in Wageningen. De voertaal is Engels.

Voor inschrijving en informatie kan men contact opnemen met het IAC, bureau OCC, Postbus 88, 6700 AB Wageningen, tel. 08370-19040.

Sport

Indoorsportweek 1987

In de week van 16 tot en met 19 februari wordt de jaarlijkse Indoorsportweek ge-

de faculteitsraden en de universiteitsraad zullen in het kort vertellen waar ze de laatste tijd mee bezig zijn geweest.

Daarna volgt een door de fractie van de FdG georganiseerde discussie over een van de gevolgen van de WWO, die sinds vorig jaar van kracht is. Het zal gaan over de mogelijkheid om een onderzoeksinstituut op te richten. Dit zou voor het wetenschappelijk onderzoek grote voordelen inhouden, zoals bijvoorbeeld eigen beheer van de financiën.

Maar wat betekent dit voor het onderwijs? Gaat dit niet de dupe worden van een verdere splitsing onderwijs-onderzoek?

De economische faculteit is in een reeds vergevorderd stadium en de medische faculteit loopt met plannen rond. Meer hierover op het NSEM-fractiesoverleg op woensdag 28 januari 20.00 uur in café de Pallieter aan het Vrijthof (naast de Perroen).

Computeropleiding voor blinden en slechtzienden

Comitecno, een professioneel informatie-opleidingsinstituut, is van plan een computeropleiding voor blinden en slechtzienden te gaan verzorgen. Deze cursus zal, bij voldoende belangstelling, in september van start gaan en gaat ongeveer 12 maanden duren. De cursus zal waarschijnlijk in of nabij Utrecht gegeven worden.

De vereiste vooropleiding: HBO of universitair; minimaal VWO met iets "extra's".

Voor informatie over de inhoud van de cursus en aanmelding: Comitecno, t.a.v. A. van Dalum, Vaartweg 86, 1401 RD Bussum, tel. 02159-40094.

Onderwijs

Studentendekanaat

De studentendekanan mw. F. Meyer-Viol en mw. H. de Bruin begeleiden en bemiddelen in zaken van rechtspositionele, sociaal-economische en psychische aard. Zij geven (aspirant-)studenten informatie en advies over: - studiemogelijkheden/studie- en beroepskeuze

- toelatingsvoorwaarden voor het WO - aanmelding, selectie en plaatsing in het WO

- inschrijving/inschrijvingsvormen/inschrijvingsduur

- studiefinanciering

- militaire dienst

- studieverandering/studiestaken/afstuderen

- sociale voorzieningen.

Voor informatie en het maken van afspraken zijn de studiedekanan telefonisch bereikbaar van maandag t/m donderdag tussen 9.30 en 11.00 uur via tel. 887777.

Op dinsdag- en donderdagmiddag houden de dekanen open spreekuur (d.w.z. dat men zonder afspraak terecht kan) van 14.30 tot 16.30 uur.

De studentendekanan zijn gehuisvest in het Oud-Gouvernement, Bouillonstraat 3.

Studie-infotheek

In de studie-infotheek is ter inzage informatie aanwezig met betrekking tot studierichtingen en afstudeerrichtingen van het Nederlandse Wetenschappelijk Onderwijs. Tevens zijn beroepsgidsen aanwezig en is enige algemene informatie te verkrijgen over studeren in het Hoger Beroeps Onderwijs.

BULLETIN

Blokttoets 1.3

De blokttoets 1.3. vindt plaats op vrijdag 23 januari in Sporthal De Heeg van 13.30 tot 16.30 uur. De studenten kunnen de zaal binnen vanaf 13.15 uur. De antwoordformulieren liggen op volgorde van registratienummer op de tafels. De antwoordsleutel is vanaf 16.30 uur verkrijgbaar bij de informatiebalie van bureau Onderwijs FdEW.

Toets Wiskunde jaar 1, Blok 2 en 3

De practicumtoets wiskunde voor eerstejaars-studenten zal worden afgenomen op woensdag 28 januari van 9.00-12.00 uur in Sporthal Geusselt. De tentamenstof bevat: Analyse, Lineaire Algebra en Lineaire Programmering zoals aangegeven in de handleidingen die dit jaar bij het practicum gebruikt zijn. De bijbehorende hoofdstukken in Black and Bradley (min of meer t/m hoofdstuk 12 met uitzondering van hoofdstuk 9); de nadruk ligt meer op de handleiding dan op het boek.

Hulpmiddelen: zowel het boek als de handleiding mag bij het tentamen gebruikt worden, maar losse blaadjes en de uitgewerkte sommen voor zover los uitgereikt mogen niet meegenomen worden. Uiteraard mag een rekenmachine gebruikt worden. Vragenuurtje: vrijdag 23-1 om 9.00 uur in kamer 0.089/0.090.

Blok 1.4.: De werking van een markt

Op donderdag 29 januari gaat blok 1.4. "De werking van een markt" van start. Dit blok heeft als rode draad de olie- en benzinemarkt. In het eerste subthema wordt - met als voorbeeld de markt voor ruwe olie en het OPEC-kartel - het micro-economische productentendrag behandeld, met name de aanbodcurve, de kostentheorie en de theorie der marktvormen (VVM, oligopolie en monopolie).

Het tweede subthema draait om de markt voor mineraalolie-producten en aanverwante activiteiten, waarbij vooral de marketinginstrumenten (product, prijs, plaats, promotie) en een aantal problemen uit de bedrijfseconomische kostentheorie aan de orde komen. De blokopening wordt verzorgd door drs. E. Breunese (hoofd marktonderzoek Shell Nederland), die een overzicht geeft over de Nederlandse markt voor mineraalolieproducten. De blokopening vindt plaats op woensdag 28 januari om 13.30 uur in de Aula van het Jezuiten klooster.

Daarnaast zal prof. P.R. Odell (directeur van het Rotterdamse Centrum voor internationale energiestudies) een overzichtscollage verzorgen over de recente ontwikkelingen op de internationale energiemarkt. Dit college, dat door studentenvereniging Hades georganiseerd is, zal plaatsvinden op vrijdag 13 februari om 13.30 uur in de Collegezaal Nieuwenhof. De inhoud van beide colleges is belangrijk voor het bewerken van de taken in het blokboek. De blokttoets voor blok 1.4. vindt plaats op woensdag 18 maart van 13.30-16.30 uur in sporthal Geusselt. Tijdens blok 1.4. vindt in de eerste drie weken het Practicum statistiek plaats, de 3 laatste weken gedrags- en maatschappijwetenschappen.

Blokttoets 2.3.

De blokttoets voor blok 2.3. vindt plaats op vrijdag 23 januari in sporthal De

Heeg van 9.00-12.00 uur. De studenten kunnen de zaal binnen vanaf 8.45 uur. De antwoordformulieren liggen op volgorde van registratienummer op de tafels. De antwoordsleutel is vanaf 12.00 uur verkrijgbaar bij de informatiebalie van bureau Onderwijs FdEW.

Practicumtoets statistiek jaar 2, Blok 1 (herkansing)

De practicumtoets statistiek voor tweedejaars studenten zal worden afgenomen op maandag 26 januari van 9.00-12.00 uur in sporthal De Heeg. De tentamenstof bevat: de stof uit de handleiding en globaal gesproken de hoofdstukken 6 t/m 11 uit Newbold (zie hiervoor ook de handleiding).

Hulpmiddelen: Het boek mag bij het tentamen gebruikt worden, maar losse blaadjes en de handleiding mogen niet meegenomen worden. De schema's uit de handleiding worden tijdens het tentamen uitgereikt. Vergeet rekenmachine niet! Vragenuurtje: op (tijdig!) verzoek kan dit alsnog georganiseerd worden.

Practicumtoets Recht (2.1)

De practicumtoets recht voor tweedejaars-studenten zal worden afgenomen op dinsdag 27 januari van 9.00-12.00 uur in sportcentrum Keer te Cadier en Keer. Deze toets wordt afgenomen in de vorm van het schrijven van 3 korte essays over 3, bij aanvang van de toets bekend te maken, onderwerpen (per onderwerp: min. 2 en max. 3 A-4). Literatuur:

- Rode Kluwer B.W., of Vermande B.W., of Pocket B.W.
- Algra/Janssen: Rechtsingang
- Boukema/Wouters, Inleiding Bedrijfsrecht
- Stevens, Elementair Belastingrecht.

Bij deze toets mogen de studenten literatuur tot hun beschikking hebben. 2e gelegenheid: maandag 6 juli van 13.30-16.30 uur. 3e gelegenheid: woensdag 19 augustus van 13.30-16.30 uur. De lokatie voor de herkansingen worden te zijner tijd nog bekend gemaakt via het publicatiebord FdEW.

Practicumtoets wiskunde jaar 2 Blok 3

De practicumtoets wiskunde voor tweedejaars-studenten zal worden afgenomen op woensdag 28 januari van 9.00-12.00 uur in sporthal De Heeg. De tentamenstof bevat:

de stof uit de eerste vijf hoofdstukken uit de handleiding die tijdens het practicum gebruikt is. Hulpmiddelen: De handleiding mag bij het tentamen gebruikt worden, maar losse blaadjes en uitgewerkte sommen voor zover los uitgereikt, mogen niet meegenomen worden. Uiteraard mag een rekenmachine gebruikt worden.

Tweedejaars scripties

De studenten hebben inmiddels hun onderwerpk keuze voor de tweedejaarsscriptie vastgelegd en de lijst met begeleiders is bekendgemaakt via de publicatieborden.

De scripties dienen uiterlijk woensdag 13 mei a.s. ingeleverd te worden (in tweevoud) bij bureau Onderwijs FdEW. Voor meer informatie i.z. begeleiding, vormvereisten en beoordeling wordt verwezen naar hoofdstuk 9.2. van de Facultaire Studiegids.

Dienst Voorlichting

Blok 2.4. Algemene Economie: Welvaart en publieke sector

Op donderdag 29-1 gaat blok 2.4. AE "Welvaart en Publieke Sector" van start. Blokcoördinator is prof.dr. H. Maks.

De blokopening gebeurt door prof.dr. W. Albada op donderdag 29-1 van 13.30-15.15 uur in kamer 1.089. In dit blok staat het thema "de relatie sociale zekerheid (de welvaartsstaat) en de markteconomie" centraal:

- waarom een stelsel van sociale zekerheid noodzakelijk is in een markteconomie,
- de invloed van sociale zekerheid op de prestaties van de markteconomie (werkgelegenheid, groei, flexibiliteit),
- de veranderingen in het Nederlandse systeem en de achtergronden ervan.

De literatuurklapper is vanaf 23-1 verkrijgbaar bij de boekenwinkel RL. Tijdens dit blok loopt het practicum Wiskunde; de handleiding bij dit practicum is vanaf 23-1 verkrijgbaar bij de Boekenwinkel RL.

Blokttoets 2.4. AE

De blokttoets 2.4. AE vindt plaats op woensdag 18 maart van 13.30 tot 16.30 uur in sporthal De Heeg.

Blok 2.4. Bedrijfseconomie-organisatie

Op donderdag 29 januari start blok 2.4. BE- Organisatie. De blokopening zal plaatsvinden om 9.00 uur in de Collegezaal Nieuwenhof door prof.dr. H. Schreuder.

Tijdens dit blok zullen de studenten 2 maal een bezoek brengen aan een organisatie. Het eerste bezoek (29 of 30 januari) richt zich op het strategisch beleid van de organisatie, het 2e bezoek (18 of 19 februari) richt zich op de structuur en cultuur van de organisatie.

Tijdens de blokopening zal de groepsindeling per organisatie worden bekend gemaakt. Daarnaast zullen de bezoeksdata worden vermeld. De bezoeken zijn onderwijsgerelateerde activiteiten en deelneming is dus verplicht.

N.B.: het is mogelijk dat de eerste groepen al op donderdag middag 29 januari het eerste bedrijfsbezoek zullen afleggen.

Het verplichte boek voor dit blok is H. Mintzberg, "Structure in Fives". Dit boek is verkrijgbaar bij het studenten-reductiebureau. Daarnaast is een blokboek verkrijgbaar vanaf vrijdag 23 januari bij het bureau Onderwijs en een literatuurklapper samengesteld, welke verkrijgbaar is bij de Boekenwinkel RL. Tijdens blok 2.4.BE loopt het practicum Recht voor Bedrijfseconomien.

Het practicummateriaal is vanaf 23-1 verkrijgbaar bij de Boekenwinkel RL.

Blokttoets 2.4. BE

De blokttoets 2.4. BE vindt plaats op woensdag 18 maart van 13.30 tot 16.30 uur in sporthal De Heeg.

Practicumtoets Econometrie/Wiskundige Economie 3.1 Algemene Economie

De practicumtoets Econometrie/Wiskundige Economie zal worden afgenomen op donderdag 19 februari van 9.00-12.00 uur in kamer 0.090 Jezuiten klooster. De tentamenstof bevat:

- voor Econometrie de tijds het practicum gehanteerde syllabus;
- voor Wiskundige Economie het tijdens het practicum gehanteerde studiemateriaal.

Indien men bezwaar heeft tegen genoemde datum, dient men dit voor 21 januari bij bureau Onderwijs FdEW schriftelijk kenbaar te maken.

De toets zal dan gehouden worden op 19 maart van 9.00-12.00 uur in kamer 0.090 van het Jezuiten klooster.

Practicumtoets informatica 3.1 Bedrijfseconomie

De practicumtoets Informatica 3.1 BE zal worden afgenomen op woensdag 28 januari van 8.30-11.30 uur in het Restaurant van het Jezuiten klooster.

De tentamenstof bevat het boek NIAM. Daar de datum van de toets slechts anderhalve maand voor toetsdatum bekend is gemaakt, kunnen de studenten formeel een schriftelijk bezwaar tegen geplande datum indienen.

Voor diegenen die bezwaar hebben aangekend tegen genoemde datum zal de toets plaatsvinden op donderdag 19 maart van 8.30-11.30 uur in het Restaurant van het Jezuiten klooster.

Blok 3.4. MACRO/IEB

Centraal in dit blok staat de bespreking van het boek: R.L. Rivera-Batiz en L. Rivera-Batiz, International Finance and Open Economy Macro-economics, 1985. Delen III t/m V, 365 blz.

Het is de bedoeling om dit boek in tien onderwijsbijeenkomsten met 10 studenten te bespreken. Tijdens elke onderwijsbijeenkomst staat dan een hoofdstuk centraal dat door een student wordt ingeleid, zowel schriftelijk als mondeling. De tien bijeenkomsten worden in een korte periode geconcentreerd; het boek wordt daarmee behandeld in de vorm van een workshop.

Op 29 januari vindt er, ter inleiding op het blok, een excursie plaats naar Amsterdam, waar 's ochtends de ABN wordt bezocht en 's middags De Nederlandsche Bank. Tijdens deze excursie worden lezingen gehouden over "het internationale financiële systeem". Deze excursie is ook toegankelijk voor alle derde-jaars studenten.

Indien men hiervoor belangstelling heeft wordt men verzocht contact op te nemen met prof.dr. J. Muysken, K. 2082, 1st. 821.

Blok 3.4.: Bussiness marketing

Blok 3.4. "Business Marketing" is het eerste blok in de afstudeerrichting Marketing & Marktonderzoek (MMO). Het onderwerp betreft business marketing, een term die tegenwoordig voor hetzelfde vakgebied gebruikt wordt dat voorheen wel aangeduid werd als industriële marketing. Het gaat met name om de specifieke marketingproblematiek van organisaties (veelal op winstgerichte bedrijven) die producten en diensten van elkaar afnemen en deze op hun beurt weer bij of in hun eigen productieproces betrekken.

De blokopening vindt plaats op vrijdag 30 januari van 11.00-13.00 uur in kamer 3057.

In het blok worden een aantal lezingen gegeven vanuit de praktijk en de wetenschap, en dienen de studenten een referaat voor te bereiden over een specifiek onderwerp. Het blok wordt afgesloten met enkele cases.

Toegepaste marketing vraagstukken: in de 1/3 stroom worden een aantal vraagstukken gemaakt m.b.t. marketing, die voor een deel m.b.v. de computer moeten worden opgelost.

Blok 3.4. BE: Internationale Beleggingsleer

In dit blok binnen het vakgebied van de Financiering wordt ingegaan op de mogelijkheden voor beleggingen in een internationale context voor zowel de particuliere als de institutionele belegger. Daartoe dienen procedures geformuleerd te worden waarmee de opstelling

van een evenwichtig beleggingsplan mogelijk wordt. Daaruit kunnen beleggingsbeslissingen worden afgeleid die aansluiten op de door de belegger vereiste zekerheid t.a.v. het belegde vermogen, het te behalen rendement en bovendien rekening houden met acceptabele dan wel noodzakelijk vermijdbare risico's.

Voor wat de toepassing betreft wordt ruime aandacht besteed aan de investiment-timing (keuze van het moment van beleggen) en de investment-selection (keuze van de beleggingsinstrumenten). De fundamentele en de technische analyse vormen daarbij belangrijke ondersteunende elementen.

Naast de theorievorming komt de beleggingspraktijk aan de orde. Er zijn bijdragen voorzien van het Pensioenfonds van DSM, analisten van een tweetal Nederlandse banken en een publicist op beleggingsgebied.

De opening van het blok vindt op 29 januari om 14.00 uur plaats in kamer 3089 en wordt verzorgd door drs. A. Brijnen MBA.

De literatuurklapper is vanaf vrijdag 23 januari a.s. verkrijgbaar bij de boekenwinkel RL.

Keuzeblok 3.4. BE: Opties: theorie en praktijk

Opties zijn uitgegroeid tot een belangrijk instrument voor de herverdeling van beleggingsrisico's.

Daarom wordt vanuit de theorie over de prijsvorming van opties aandacht besteed aan de praktijk van de optiebeur via een aantal optiestrategieën en optiecombinaties. Naast de aandelenopties worden obligatie-, valuta- en indexopties behandeld.

De blokopening door prof.dr. R. Hirschfeld vindt plaats op maandag 2 februari om 11.00 uur in kamer 3057.

Blok 3.4.: Interne berichtgeving

De blokopening van blok 3.4. "Interne Berichtgeving" vindt plaats op donderdag 29 januari om 11.00 uur in kamer 1.090. Blokcoördinator is prof.dr. J. van de Poel.

Tijdens dit blok worden lezingen gehouden op maandag 16 februari en op maandag 9 maart, telkens van 13.30-17.00 uur in kamer 0.090.

Blok 3.4-1/3 stroom FIS

Het blok 1/3-blok Financiële Informatie Systemen start op maandag 12 februari in kamer 3057.

Blok 3.4.: Strategisch management

In het blok strategisch management worden recente ontwikkelingen in het strategie-denken belicht. Enerzijds wordt een beschouwing van de theorie van het Strategisch Management nagestreefd, anderzijds wordt ook een confrontatie met de gang van zaken in de praktijk aangegaan (via twee case-besprekingen). De onderwijsgroepsbijeenkomsten starten op vrijdag 30 januari. blokopening/lezing vindt plaats op maandag 2 februari om 13.30 uur in kamer 0089.

In de 1/3 stroom, die ook voor studenten die de 2/3 stroom volgen toegankelijk is, worden zes lezingen verzorgd over de praktijk van het strategisch management. De data van de lezingen staan in het rooster van dit blok. De literatuurklapper en het casemateriaal zijn vanaf 23-1 verkrijgbaar bij de Boekenwinkel RL.

Samen

Ror

Grote laas no schouw Bonbo gesteld uit de v Liefhel naar a voorbe selt. In ri 'Ron re te zi ninklij Deze t choreo eeuw. voor d 'Rome Tsjaikk vooral Voor i meesta kofiev bedrijv Adrian lov. Oc ontslag Viaam: door P schrijve nov be meo en 'Russia kofiev ook bu muziek stelling 24 jant reel Ce ringen 229931

Com

Op de optrede Comsa! Spuugt gels he geen e maar zi vooral teerd. groep dromer ziek. C publiek muziek daan e leen l kwijt Met ste zij met 'Chasir gevond

E

Inle

Dat Pla:

cultuur

Samengesteld door Lucia Geurts en Paul Pinxten

Romeo en Julia

Grote dansgezelschappen zijn helaas nooit in de Maastrichtse Stadschouwburg te bewonderen. De Bonbonnière voldoet niet aan de gestelde eisen. Dansers komen niet uit de voeten, het toneel is te klein. Liefhebbers moeten dus uitwijken naar andere schouwburgen, bijvoorbeeld Heerlen, Aken of Hasselt. In Hasselt is zaterdag 24 januari 'Romeo en Julia' van Shakespeare te zien, uitgevoerd door het Koninklijk Ballet van Vlaanderen. Deze beroemde tragedie fascineert choreografen al ruim anderhalve eeuw. De meest bekende muziek voor dit ballet is waarschijnlijk de 'Romeo en Julia'-ouverture van Tsjaikowski. Deze ouverture is vooral in korte versies gebruikt. Voor grote choreografieën wordt meestal de partituur van Sergei Prokofiev gebruikt, een werk in drie bedrijven naar een libretto van Adrian Pyotrovsky en Sergei Radlov. Ook Valery Panov, de onlangs ontslagen artistiek directeur van het Vlaamse gezelschap, heeft zich door Prokofiev laten leiden bij het schrijven van zijn choreografie. Panov bepaalt het danswerk in 'Romeo en Julia'. Sinds Sting in zijn hit 'Russians' een melodielijn van Prokofiev heeft geleend, is deze Rus ook buiten de wereld van klassieke muziek bekend geraakt. De voorstelling van 'Romeo en Julia' begint 24 januari om 20 uur in het Cultureel Centrum van Hasselt. Reserveringen zijn mogelijk: 09-32-11-229931.

Comsat Angels

Op de valreep van januari is er een optreden van de Engelse band The Comsat Angels in jongerencentrum Spuigh te Vaals. The Comsat Angels hebben in hun geboorteland geen erkenning kunnen verwerven maar zijn in het spoor van the Cure vooral hier in Nederland geadopteerd. Aanvankelijk maakte de groep nogal sombere, spannende, dromerige en soms dreigende muziek. Om in de gunst van het grote publiek te komen, hebben zij de muziek van scherpe kantjes ontdaan en raakten daardoor niet alleen het karakteristieke geluid kwijt, maar ook het spoor bijster. Met steun van Robert Palmer lijken zij met hun laatste platenprodukt, 'Chasing Shadows', de weg terug gevonden te hebben. Nog iets te ge-

polijst maar hier en daar toch sfeervol. Vrijdag 30 januari zijn The Comsat Angels te beluisteren in Vaals.

Reis naar Kiefer

De Stichting Kunstkontakt organiseert i.s.m. De Limburger een eendagsreis naar de tentoonstelling van het werk van Anselm Kiefer in het Stedelijk Museum te Amsterdam. Deze Duitser kan gerekend worden tot een van de belangrijkste hedendaagse schilders. Zijn onorthodoxe manier van werken is sterk beïnvloed door Joseph Beuys. De schilderijen van Kiefer komen op een sculpturale manier tot stand; dikke lagen verf met hierin bijvoorbeeld hout, stro, zand en lood. Kiefer refereert regelmatig aan het vooral voor Duitsers onplezierige verleden. Naast schilderijen maakt hij ook aquarellen, houtsneden en boeken. Het Stedelijk Museum exposeert ongeveer 40 doeken van Kiefer. Tevens is er in het museum een overzichtstentoonstelling van de Nederlandse schilder-graficus-dichter Lucebert. Voor 35 gulden kan men naar beide tentoonstellingen. In de prijs inbegrepen is het vervoer, de entree, en een uitgebreid informatiepakket met gegevens over beide schilders, andere tentoonstellingen en het galerie-aanbod in de hoofdstad. Voor informatie en boekingen kan men terecht bij de kantoren van De Limburger.

Mislukking

Dinsdag 27 januari wordt in het COC aan de Bogaardenstraat de film "De mislukking" vertoond. Hans de Ridder maakte deze film vorig jaar met in de hoofdrollen Peter Kolpa, Pie Slot, Theun Huisman en anderen. Erik heeft relatieproblemen. Zijn vriend heeft hem in de steek gelaten en zijn nieuwe relatie met Paul lukt ook niet. Bij niemand kan hij zijn verhaal kwijt en moet zijn probleem alleen uitvechten. De film begint om kwart over acht.

Spectacle coupé

De operaklas van het Maastrichts conservatorium brengt een operen operette-programma onder de titel "Spectacle coupé". Onder muzikale leiding van Jan Martin Lang en regie van Madlon en Reiner Suchsdorf voeren ze stukjes uit "Cosi fan tutt" van Mozart, "Die

lustige Weiber von Windsor" van Nicolai en "Die Fledermaus" van Strauss op. Het concert is aanstaande zondag om 12.30 uur in de grote zaal van de Maastrichtse schouwburg.

Electric voice

Op deze pagina krijgen de Introconcerten nogal wat aandacht. Het is dan ook een opmerkelijke reeks met interessante muzikale experimenten. De concerten zijn in de Stedelijke Muziekschool, Sint Maartenspoort 2. Dinsdag 27 januari is vanaf 20.30 uur het Electric Voice Theatre 'VOCEM' te zien en te horen. De groep komt uit Londen en brengt "Heartbroke" van David Owen, een Nederlandse première, "A-Ronne" van Luciano Berio en "Not a soul but ourselves" van Roger Marsh. VOCEM laat alle variaties van stemgebruik horen van fluisteren tot gillen, van falset tot bas.

Beethoven

Liefhebbers van Beethoven komen aanstaande zondag aan hun trekken. De Jamaicaanse pianiste Nerine Barrett is de soliste in een Beethovenconcert door het Limburgs Symfonie Orkest onder leiding van Roland Bader. Op het programma

John Hilliard "Dark Shadow" (1984), te zien in het Provinciaal Museum te Hasselt (fotografie in Duitse tijdschriften).

staan de Ouverture 'Fidelio', het Tweede pianoconcert en de Derde Symfonie 'Eroica'. Het concert is in het Staargebouw en begint om 15 uur. Kamermuziek van Beethoven wordt woensdag 28 januari uitgevoerd door het Gilas Trio. Het werd

in 1981 opgericht en bestaat uit violist Gil Sharon (LSO-concertmeester), cellist Alexander Petrasch (ook LSO) en pianiste Sofia Shapiro. Op het programma staan twee sonates en het Erzhertog Trio. Het concert is in de schouwburg en begint om 20 uur.

Het eetcafé van Maastricht

Grolsch bier
Menu naar keuze
Dagschotel

Uitstekende koude buffetten
Vriendelijke prijzen

hoek St. Pieterstraat
Dagelijks van 17.00 tot 02.00 uur
Keuken van 17.30 tot 23.00 uur
Telefoon 043-210158

AGENDA

Theater

Stadsschouwburg Maastricht
'Laios', Het Werktheater,
donderdag 22 januari 20.00 uur.
'Lange dagreis naar de nacht',
Zuidelijk Toneel Globe, dinsdag
27 jan. 20.00 uur.

Muziek

Stadsschouwburg Maastricht
'Anne Sylvestre', Franse
Chansons, vrijdag 23 januari
20.00 uur.
'Spectacle Coupé', opera- en
operettemélange door
operaklas Conservatorium,
zondag 25 jan. 12.30 uur. Gratis.
'Gilas Trio', kamermuziek,
woensdag 28 jan. 20.00 uur
(Redoute).

Limburgs Symphonie Orkest
Beethoven-concertsoliste:
Nerine Barrett. Zo 25 jan.
Staargebouw 15.00 uur.

Stedelijke Muziekschool
VOCEM Intro-concert, di 27
januari, 20.30 uur.

Comsat Angels
Metropol Aken, ma 26 januari,
Spuigh Vaals, vrij 30 januari.

Rufus & Irma Thomas
Poorthuis Peer(B), za 7 februari.

Diversen

Stadsschouwburg Maastricht
'Performance en
videopresentatie', vrijdag 23
januari, theatercafé 23.00 uur.

Cultureel Centrum Hasselt
'Romeo & Julia', Koninklijk
Ballet van Vlaanderen, za 24
januari, 20 uur.

Tentoonstellingen

Galerie Wanda Reiff,
Rechtstraat 43. Günther
Beckers, Peter Defesche
(schilderijen en gouaches) en
Jaap Bongers (beelden), di t/m
zo 13 tot 17 uur.
Schuwirth en Van Noorden,
Rechtstraat 64. Gijs van der Kley
(sculpturen), do t/m zo 14 tot
17.30 uur, do 19 tot 20.30 uur.
Stadsacademie,
Kruisherengang 10 a.
Wisselende tentoonstelling van
studentenwerk in gang parterre
hoofdgebouw en in de vitrines
aan de Brusselsestraat.
Studio ROZ, Bankastraat. Hugo
Moens (tekeningen, schilderijen
en objecten), werkdagen 10 tot
18 uur.
Natuurhistorisch museum, De
Bosquetplein 6-7. De St.
Pietersberg in oude prenten;
gravures, aquarellen,
tekeningen en litho's tot ca
1900. "Geen kruid tegen
gewassen", kruidboeken,
apothekersherbaria en inhoud
apothekerkast van De Bosquet,
za gesloten, zo 14-17 uur.
**Museum Van Bommel-Van
Dam Venlo**, Huub Gommans, 20
jr keramische plastiek, di t/m vrij
10-17, za/zo 14-17 uur.
Kasteel Hoensbroek, Ben
Abbink (aquarellen in english
style) ma t/m vrij 10-12 en
13.30-17.00 uur. Fotogalerie 68:
Margreet Berkhout en Leo
Koppens (kleurenfotografie).
Galerie Hof van Oensel,
Schimmert. Octavia Molea
(eglonisé) en Siegfried
Gorinskat (keramiek), wo, do, za
en zo 14.00-17.00 uur.
Cultureel Centrum Hasselt,
fotografie in Duitse tijdschriften
van 1946-1984.
Galerie FAHB Brusselsestraat 80,
Arnold Gross, Hongaarse
paradijzen, opening 24 jan. 17
tot 20 uur, verder woe t/m za 13
tot 17 uur.

Films

Filmhuis, Maastricht
Capucijnengang 3
'Down by law', J. Jarmusch, do
22 jan t/m wo 28 jan, 20.00 uur,
za 24 & zo 25 jan 15.00 uur.
'Belle de jour', L. Bunuel, do 22
jan t/m wo 28 jan, 22.00 uur.

Mabi
Kleine Gracht 24a
'About last night', E. Zwick, dag.
2.30-8.30 u, za en zo ook 6.15
uur.
'Ferris Bueller's day off', J.
Hughes, dag. 2.30-9.00 u, za en
zo ook 6.30 uur.
'Out of Africa', S. Pollack, dag
2.30-8.30 u, za, zo, woe alleen
8.30 uur.
'De Speurtoezien', Walt Disney,
za, zo en wo 2.30 uur.
'Crocodile Dundee', P. Faiman,
dag. om 2.30-9.00, za, zo woe
ook om 6.30.

Cinema Palace
Wijckerbrugstraat 1
'Ruthless People', dag. 18.30 en
21.30 uur, woe, za, zo ook 15.45
uur.
'Flodder', dag. 18.15 en 21.15
uur, woe, za, zo ook 15.30.
'Young blood', dag. 18.30 en
21.30 uur, woe, za, zo ook 15.45
uur.

Ciné-K
St. Bernardusstraat 13
'La femme aux bottes rouges',
J. Bunuel, do 22 t/m wo 28 jan.
20.00 uur.
'L'été Meurtrier', J. Becker, do
22 t/m wo 28 jan. 21.30 uur.

COC
Bogaardenstraat 43
'De mislukking', H. de Ridder, di
27 jan. 20.15 uur

Een mens ontstaat!

- Wat is verantwoord omgaan met ontluikend menselijk leven?
- Visies hierover in de loop der eeuwen én onze moderne standpunten.

Inleiding: met film door mevr. drs. M. Neele, sociologe, directeur V.B.O.K.

Datum: dinsdag 27 januari 1987 om 20.00 uur

Plaats: Studentenhuis „In de Fortuyn", Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk, Maastricht.

U bent van harte welkom!
RK. Studentenpastoraat Maastricht

morethca

MAASTRICHT ONDER KAREL

"Hij is 29 centimeter lang, van zilver met resten verguldsel, heeft een Jeruzalemkruis als baard, een achtzijdige schacht en een nodus die" – zo beschrijft kunsthistoricus Jos Koldewij in zijn proefschrift – "bestaat uit een krans van naar boven gerichte acanthusbladeren die de geboorte van het eigenlijke handvat omklemmen". Het beschrevene is de Servatiusleutel uit de schat van de Sint Servaas te Maastricht.

De sleutel en andere objecten uit de schat leidden Koldewij, deeltijds verbonden aan het Nijmeegs kunsthistorisch instituut, tot een verrassende conclusie: Maastricht en zijn Servatiuslegende werden door Karel de Grote gebruikt in een politiek machtspeel tegen Paus Leo III. Karel wilde, aldus Koldewij, van zijn rijkszetel Aken een geestelijk centrum maken dat de concurrentie met Rome en zelfs Jeruzalem aan kon. En daar had hij Maastricht bij nodig.

De Servatiusleutel maakt deel uit van de Servatiana, de voorwerpen die in de cultus rond deze heilige van hem persoonlijk afkomstig herten te zijn. Servatius is een legende, zou geleefd hebben in de vierde eeuw, kwam uit Armenië, was bisschop van Tongeren, pelgrimeerde naar Rome en verplaatste zijn bisschopszetel naar Maastricht. Onder de Servatiana bevinden zich ook een krom- en wandelstaf, een zondagse en doordeweekse kelk, een borstkruis, een drinknap, een draagaltaar, een hoorn en nog wat kleingood dat onderdeel uitmaakte of nog uitmaakt van de collectie in de schatkamer van de Sint Servaas.

Die was vóór 1800 zes maal zo groot als nu; verschillende voorwerpen zijn na de Franse revolutie verdwenen, hoewel er nog wel afbeeldingen van bestaan.

De eerste taak van Jos Koldewij die samen met drie collega's vanaf 1979 de kerkschatten van de Sint Servaas onderzocht, was de ouderdom van alle voorwerpen te bepalen. En verder om op basis van die gegevens, plus alles wat in de loop der tijden over Maastricht en Sint Servatius geschreven is, de ontwikkeling in de Servatiuslegende te beschrijven ten einde zich zo een beeld te kunnen vormen van de Maastrichtse geschiedenis in de duistere Middeleeuwen.

De ouderdom van de meeste voorwerpen is vrij nauwkeurig te bepalen, de groei van de Servatiuslegenden is ook aardig in beeld te brengen, maar het belang van Maastricht in de 'wereldpolitiek' van de vroege Middeleeuwen blijft nog tamelijk duister. Vraag is bijvoorbeeld welke rol Maastricht speelde in de verhouding tussen Karel de Grote, die rond 800 hof hield in het naburige Aken, en de toenmalige paus Leo III. De Middeleeuwse vorsten – ook Karel de Grote – die het Roomse Rijk moesten beschermen tegen ondermijnende krachten, dreigden voortdurend naast de wereldlijke macht die ze hadden, ook de geestelijke macht te annexeren. En die geestelijke macht werd gesymboliseerd door een sleutel, een Christussymbool namelijk. Geestelijke macht werd zelfs vaak aangeduid met 'sleutelmacht'. Volgens Koldewij cum suis is de hypothese gerechtvaardigd dat de Maastrichtse sleutel in de strijd tussen

De reus van de Sint Servaas, tijdgenoot van Karel de Grote? (foto Franco Gori)

bericht uit Maastricht

geestelijke en wereldlijke machthebbers een belangrijke propagandistische rol speelde. Koldewij toont aan dat de sleutel als symbool

van Karels macht kort na 800 gesmeed is in Karels werkplaats te Aken. Ook is zo goed als zeker dat hij nooit als echte sleutel diende

heeft, maar uitsluitend gemaakt werd als machtsymbool, dat vrijwel onmiddellijk nadat het door Karels oppersmid gefabriceerd werd, een onderkomen vond in Maastricht.

Nu zijn bij recente opgravingen onder de Sint Servaas de fundamenteën bloot gelegd van een achthoekige centraalbouw die het binnenwerk moest gaan vormen van een aldaar te bouwen kerk. De centraalbouw lijkt te groot voor een eenvoudige abdij, waar men het Maastrichtse kloostercomplex tot nu toe steeds voor gehouden heeft. Die aanwijzing samen met nog tal van andere gegevens wetst volgens Koldewij de stelling dat de sleutel en de Maastrichtse abdijkerk een belangrijke functie vervulden in de machtspolitiek van Karel de Grote. 'Het is heel goed mogelijk dat de Maastrichtse kerk met het graf van Sint Servatius bedoeld was als Franse tegenhanger van het graf plus kerk van Sint Pieter te Rome en zelfs van de kerk van het heilige graf te Jeruzalem. Die laatste werd op dat moment beschouwd als het geestelijke centrum van de wereld,' aldus Koldewij. 'De 'propagandamachine' van de keizer en met name Karels hofideoloog Einhard, die ook abt is geweest van het Servaascomplex, zou dat religieuze zwaartepunt naar het hart van Karels rijk hebben willen halen, naar Aken dus. Maar jammer genoeg had Aken geen gepatenteerde heilige plus graf. Maastricht, dat lag in Karels kroondomein op korte afstand van de Akense palts, had een dergelijk graf wel.'

Koldewij is de eerste om toe te geven dat er hier slechts sprake is van aanwijzingen, niet van harde bewijzen. Voor hem en verschillende andere kunsthistorici van de Middeleeuwen geeft deze theorie echter een tamelijk goed sluitende verklaring voor een groot aantal onderzoeksgegevens waarmee men tot nu toe geen raad wist. En voor Maastricht zijn de aanwijzingen dat deze stad in de Karolingische tijd belangrijker was dan men tot nu toe aan nam natuurlijk een enorme opsteker.

Bert Heffels

De medische wetenschap is, zonder enige twijfel, een leuk kunstje. Kijk zelf maar naar die doktertjes en doktertjes-verenigingen. Die lui kunnen alle kanten op: om indruk te maken beweren ze dat het genezen een wetenschap is, een kunde. Tegelijkertijd kunnen ze ook nog artistieke virtuozen zijn (en ja, bij creativiteit en artisticeit ligt alles een stuk minder rigide, smaken verschillen tenslotte), want dan heet het opeens weer geneeskunst.

Jarenlang is het goed gegaan met deze mix. Veel geld vragen omdat het een kunde is, maar tegelijkertijd geexcuseerd zijn voor misstanden omdat wij domorige leken vergeten dat we met een kunst te maken hebben. De crisis tekent zich echter steeds scherper af.

We moeten ook toegeven dat het hier niet om eenvoudige zaken gaat: de beleidsmakers kunnen wel mooi zeggen dat er zus-en-zoveel bezuinigd moet worden, en dat de budgetten er op achteruit zullen gaan, en ja, dan is het jammer en de eigen verantwoordelijkheid van ziekenhuizen en professionals als er aan het eind van het jaar afdelingen en functies gesloten moeten worden. Een schone, 'coole', technocratische benadering. Fantastisch, om met een schoon geweten altijd maar over kosten-effectiviteit te kunnen denken. Maar als oma op sterven ligt, zouden die beleidsjongens nog steeds in cijfers over QALYs, quality of life, en time-trade-offs kunnen denken? En niet alleen aan hun kant is het een rare wereld. Een kranteberichtje meldt trots dat in Engeland een 35-jarige vrouw het eerste menselijk wezen is geweest dat een drievoudige transplantatie heeft mogen smaken: hart, lever en longen werden omgewisseld. De artsen waren trots, en de patiënte in bevredigende toestand. Een vriendin doet in California fundamenteel onderzoek op het raakvlak van twee super-gespecialiseerde sub-specialismen: cryogenica en androide cybernetica. Het is allemaal bijzonder mysterieus wat ze doet: het invriezen van hoofden, ledematen, organen, micro-chips implanteren, en de zaak weer ontdoien in de hoop dat het betreffende stuk lichaam opnieuw, of zelfs beter, functioneert.

Volgende week zal in het Academisch Ziekenhuis Alhier de eerste volledige darmtransplantatie plaatsgrijpen. De artsen stinken, zijn poepie-trots, en de 82-jarige patiënt heeft bevredigende buikkrapjes. De artsen zijn met name trots op de kunstige wijze waarop de darmpluis ingepast zijn. 'Dit lijkt verdomme wel een vroege Mondriaan!' had de anaesthesist halverwege nog geroepen.

Twee ondernemende Amerikaanse artsen melden in het blad Fortune ('The Ultimate In Capitalism') dat hun drive-in gezondheidscentrum (een FEC – Fast Emergency Care) het zó goed gedaan heeft dat de beide jonge zakenlieden in de vier jaar van het bestaan van hun FEC ruimschoots miljonair zijn geworden. Halleluja! Prijs de heer! Prijs Hippocrates! In het ziekenhuisje van de provinciehoofdstad Bobo-Dioulasso in Burkina Faso (Opper Volta) raken gedurende de laatste week van iedere maand de voorraden op. Geen medicijnen, geen verbandmiddelen, zelfs de dieselloolie voor het aggregaat is op. Het enige wat er in het ziekenhuisje gebeurt is liggen, vertwijfeld heen en weerlopen, en sterven.

Eva